

J. CLAESEN & N. GEELEN

APRIL 2022

Titel
Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Kampenhout – Sas (aanpassing)

Auteur(s)
Jan Claesen & Niels Geelen

Projectnummer
2022B199

Plaats en datum
Kortenaken, april 2022

Reeks en nummer
ARCHEBO rapport 2022B199
ISSN 2034-5615

© 2022 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen .....</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht .....</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen .....</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen .....</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie .....</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie .....</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	12
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering .....</i>	<i>12</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>21</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen .....</i>	<i>24</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting .....</i>	<i>34</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	36
4.1	<i>Algemeen .....</i>	<i>36</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen .....</i>	<i>36</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek .....</i>	<i>37</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen .....</i>	<i>39</i>
5	Bibliografie	40
6	Figurenlijst.....	41
7	Plannenlijst.....	42

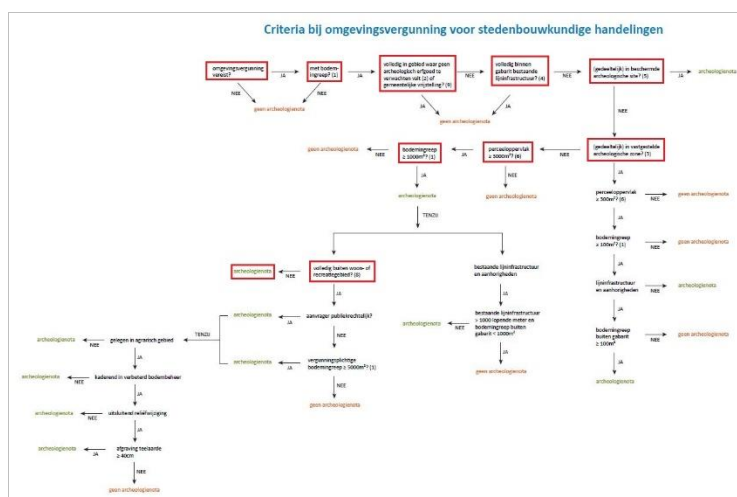
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

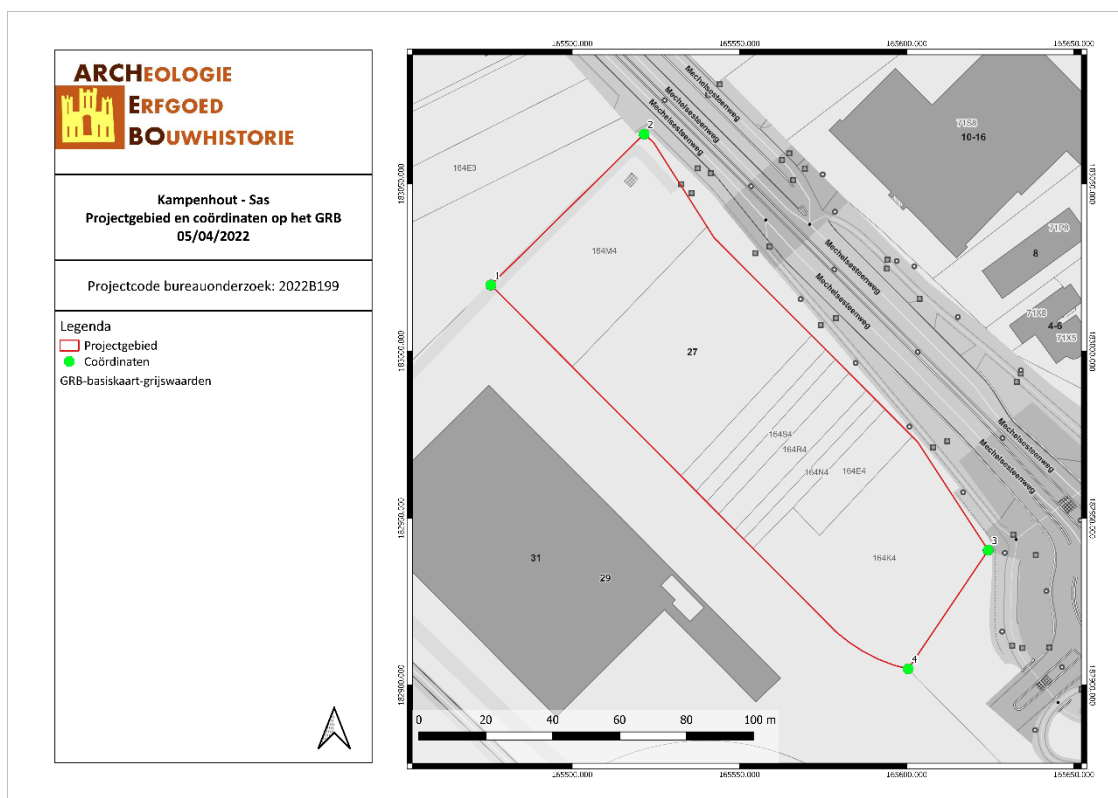
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige aanvraag werd in 2017 reeds een archeologienota (id 3850) opgemaakt voor de bouw van sociale ruimten met parkeergelegenheid ter hoogte van het huidige projectgebied. Wegens aanpassingen aan de bouwplannen moet er een nieuwe archeologienota worden opgesteld. Het projectgebied is ca. 9404 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in april 2022 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

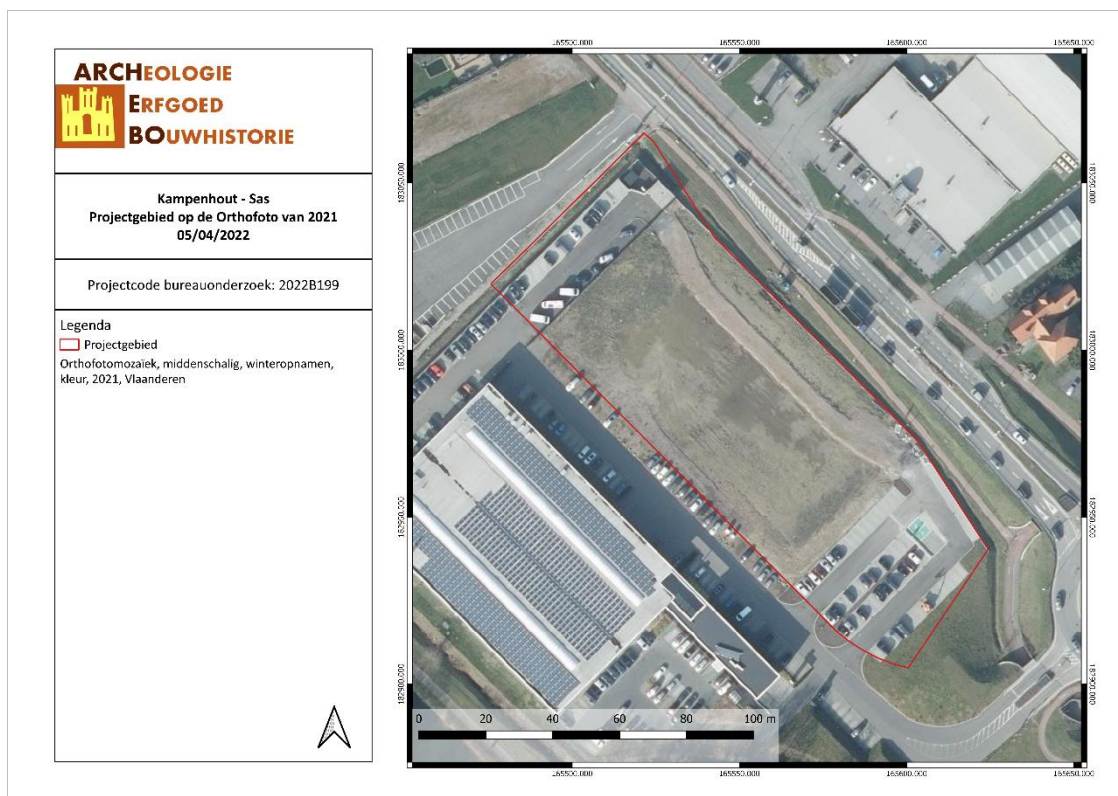
Administratieve fiche			
Naam site:	Kampenhout – Sas (aanpassing)		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Vlaams-Brabant, Kampenhout, Mechelsesteenweg		
Kadaster:	Kampenhout, afdeling 1, sectie A, percelen 164M4, 164H4, 164G4, 164R4, 164S4, 164P4, 164N4, 164E4, 164K4, 164L4		
Coördinaten:	1	X	165474.89
		Y	183017.59
	2	X	165521.26
		Y	183062.37
	3	X	165622.96
		Y	182938.28
	4	X	165598.98
		Y	182903.10
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaak		
Projectcode bureauonderzoek:	2022B199		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever		
Grootte projectgebied:	Ca. 9404 m ²		
Uitvoeringsperiode:	april 2022		
Reden van de ingreep	De bouw van 5 sociale ruimten met parkeergelegenheid.		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, wereldoorlog, militaria		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

KASA/22/04/05/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2022)

KASA/22/04/05/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2021 (Geopunt, 2022)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien er nog geen zekerheid is over het bekomen van de omgevingsvergunning.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

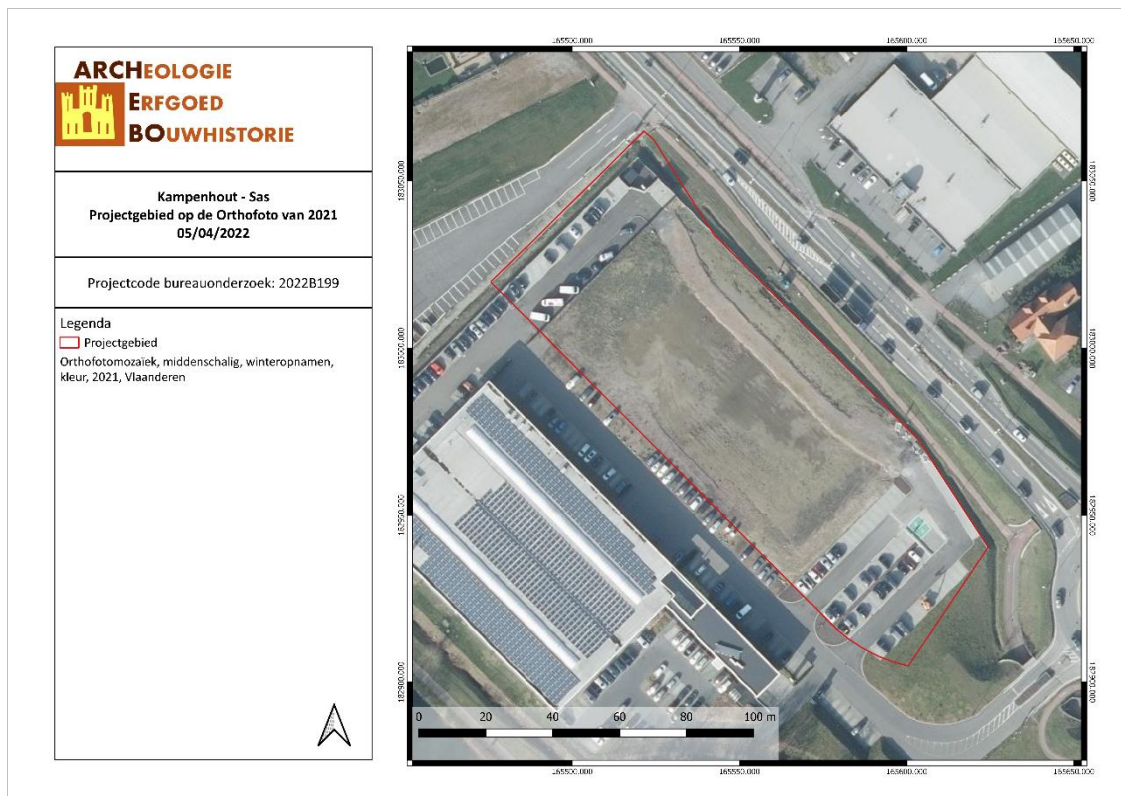
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

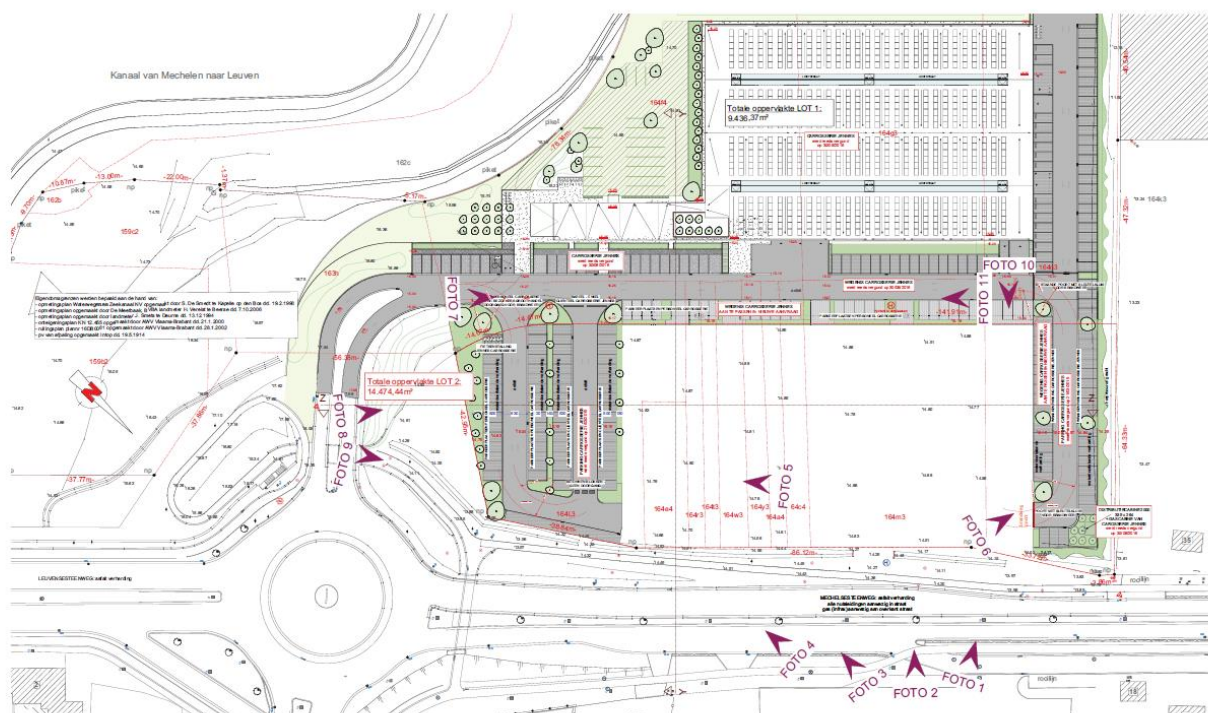
Het projectgebied grenst in het noorden aan de Mechelsesteenweg. Het centrale deel van het projectgebied is braakliggend. Aan de noordwestelijke en zuidoostelijke grenzen zijn parkeerplaatsen aangelegd die bij de opmaak van de voorgaande archeologienota nog niet aanwezig waren. Op het gewestplan valt het projectgebied binnen een zone voor ambachtelijke bedrijven en kmo's.

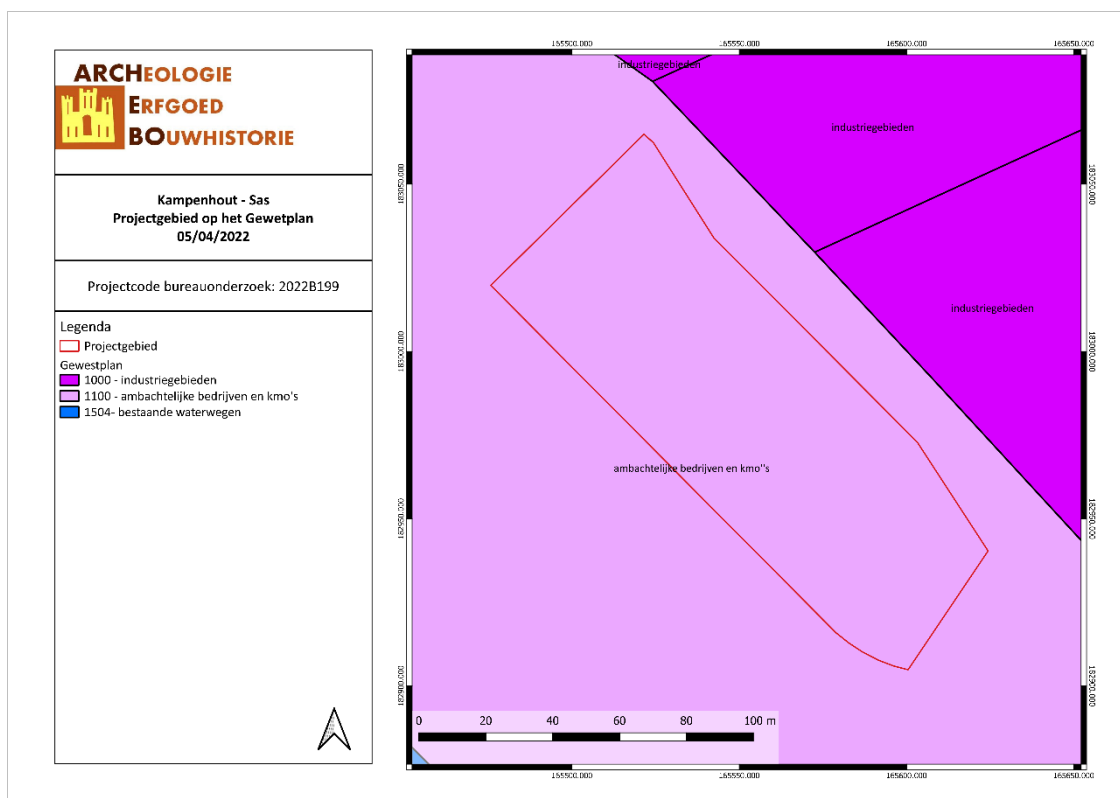
KASA/22/04/05/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2021 (Geopunt, 2022)

Figuur 5: Bestaande toestand (opdrachtgever, 2022)

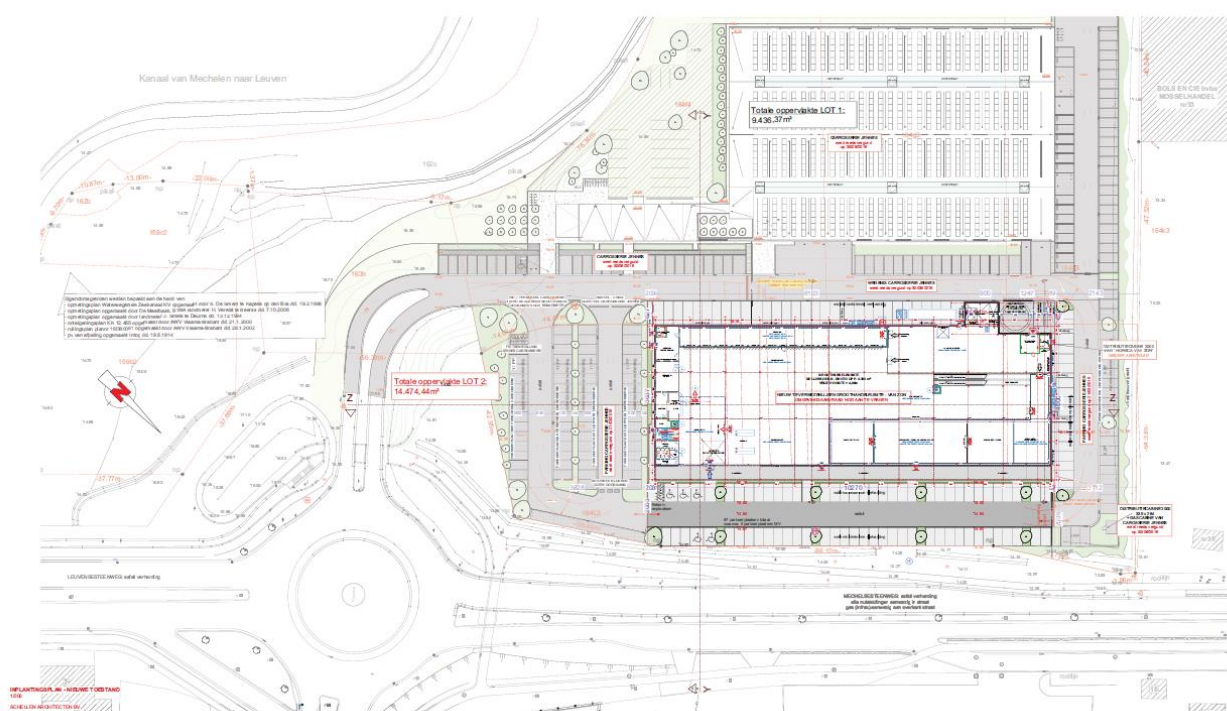
KASA/22/04/05/4 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2022)

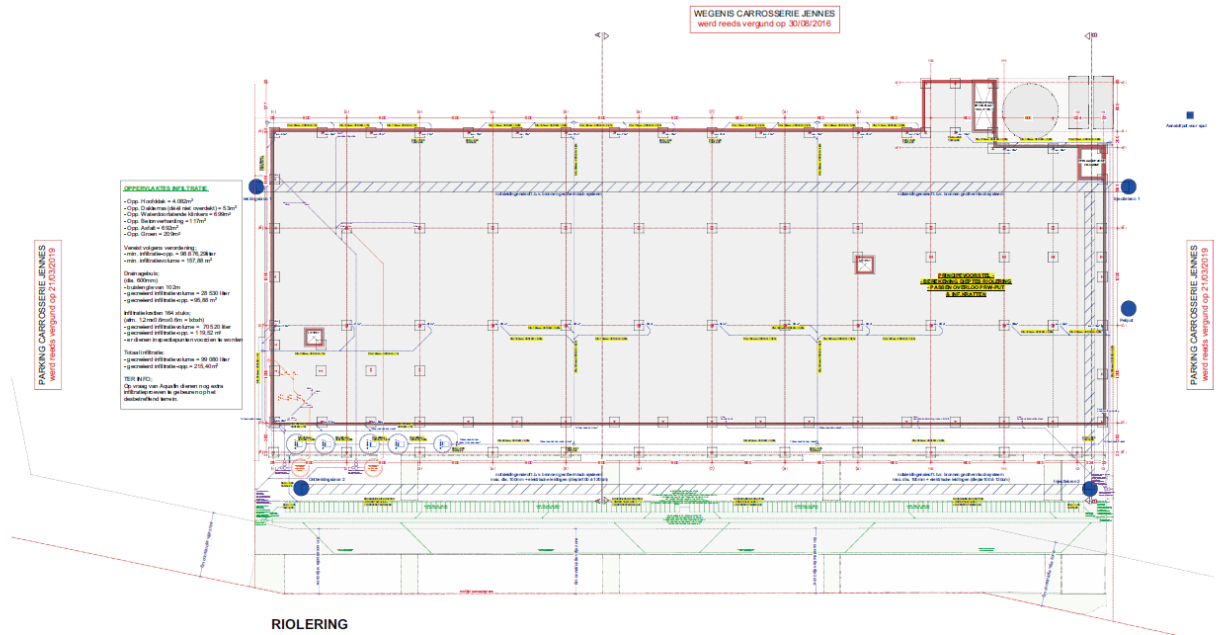
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De bestaande parkeerplaatsen in het noordwesten en zuidoosten blijven behouden. Tussen beide parkeerplaatsen wordt een groothandelruimte opgetrokken. Dit gebouw wordt gefundeerd op volle plaat. De funderingsdiepte bedraagt minimaal 70 cm -mV. Onder de funderingen worden ook waterleiding en riolering aangelegd. Ter hoogte van deze buizen zal de bodem iets dieper verstoord worden. Ter hoogte van de HS-cabine en drie liftschachten binnen het gebouw wordt er iets dieper gefundeerd (minimaal 1,5 m -mV).

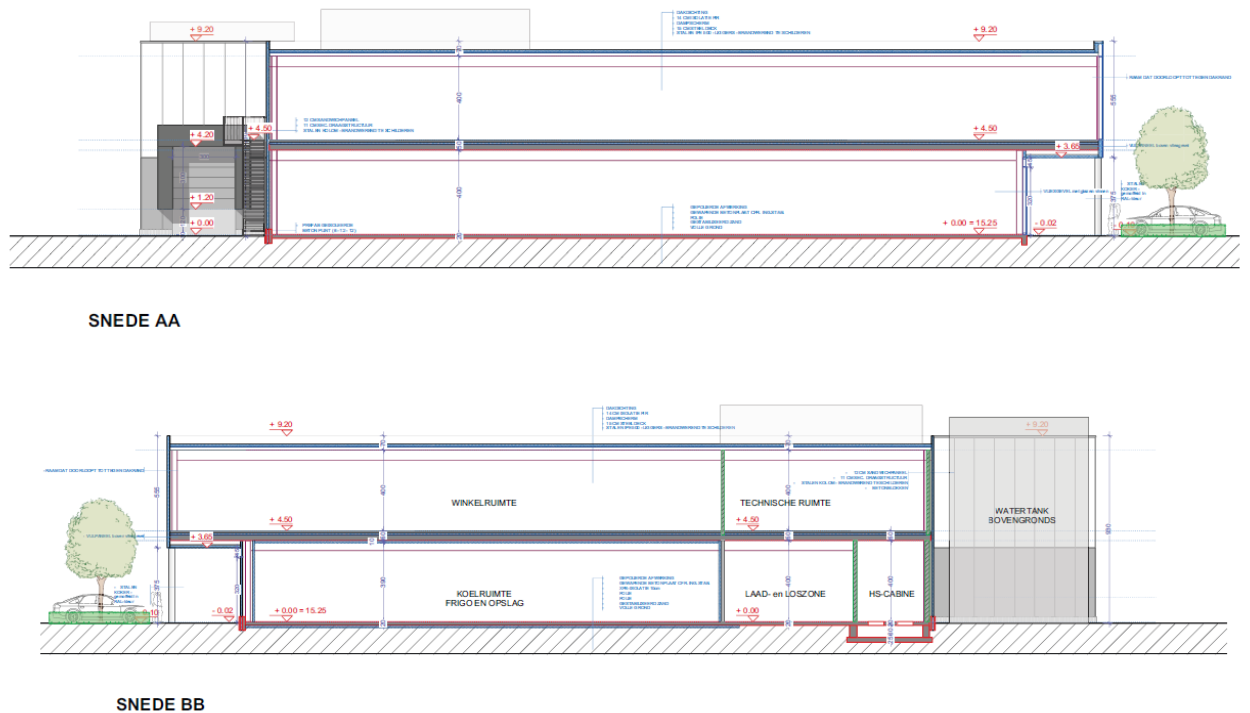
Aan de voorzijde van het gebouw, grenzend aan de Mechelsesteenweg, wordt een weg voorzien die beide bestaande parkeerplaatsen zal verbinden. Aan weerszijden worden bijkomende parkeerplaatsen voorzien. Ook aan de achterzijde van het gebouw worden verhardingen voorzien. De bodemingreep bedraagt minimaal 50 cm -mV.

Figuur 7: Inplantingsplan (opdrachtgever, 2022)

Figuur 8: Funderingsplan (opdrachtgever, 2022)

Figuur 9: Snedes (opdrachtgever, 2022)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferencerde vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

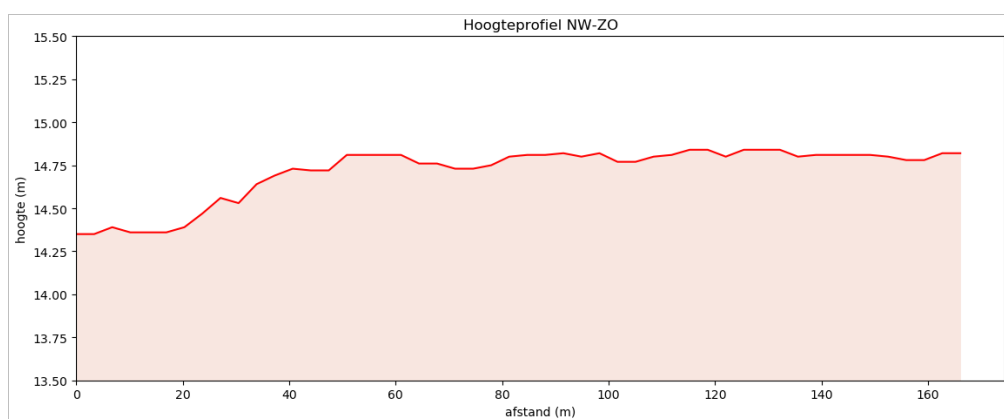
3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

Het projectgebied ligt in de gemeente Kampenhout, in de provincie Vlaams-Brabant. Het projectgebied is gelegen in het gehucht 'Over de Vaart'. Kampenhout ligt op de grens van de Midden-Brabantse laagvlakte en Brabantse Kempen.

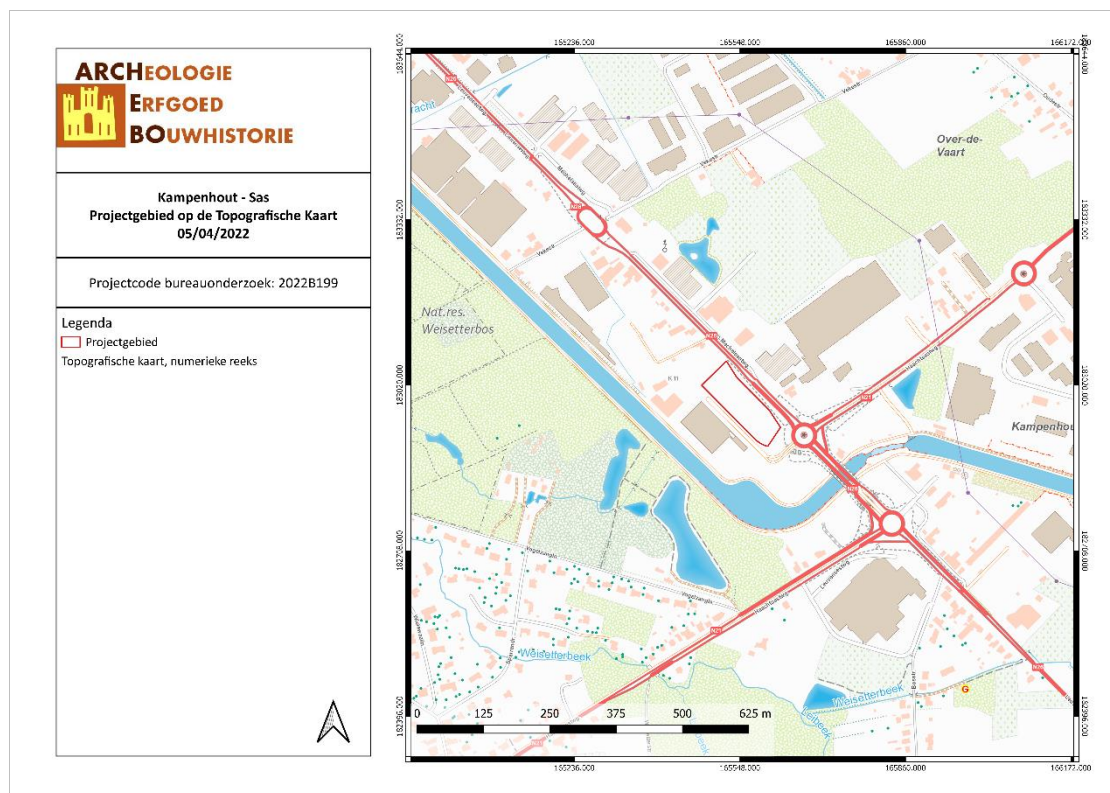
Het projectgebied is gelegen op 120 meter ten noordoosten van het Kanaal Leuven-Dijle en ca 500 meter ten noorden van de Weisetterbeek. Het projectgebied ligt ten zuidwesten van een heuvelrug. Het reliëf van het projectgebied stijgt van ca. 14,4 m TAW in het noordwesten naar ca. 14,9 m TAW in het zuidoosten. Het gebied is duidelijk hoger gelegen dan de omliggende percelen. Vermoedelijk werd het in het verleden opgehoogd. Dit hangt mogelijk samen met het graven van het kanaal of de grondwerken die te zien zijn op de luchtfoto van 2008-2011.

Door de nabijheid van een natuurlijke waterloop is de aanwezigheid van een steentijdsite niet uitgesloten.

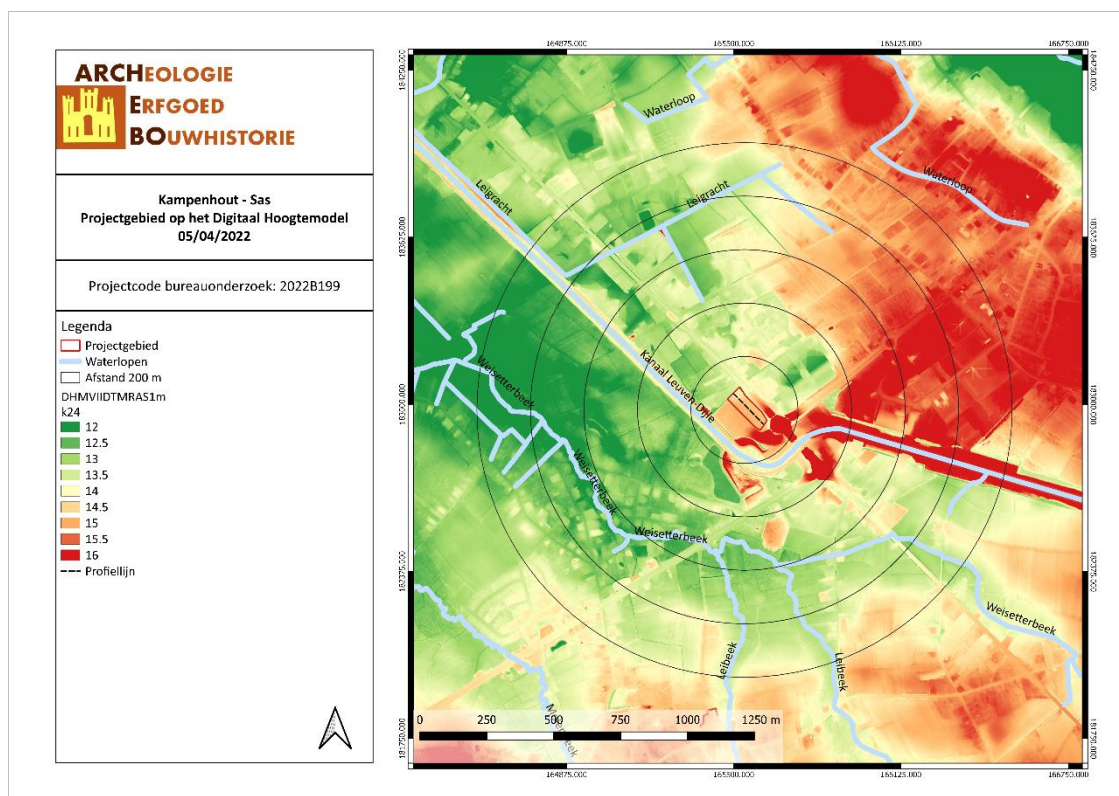
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (NW-ZO) (Geopunt, 2022)

KASA/22/04/05/5 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2022)

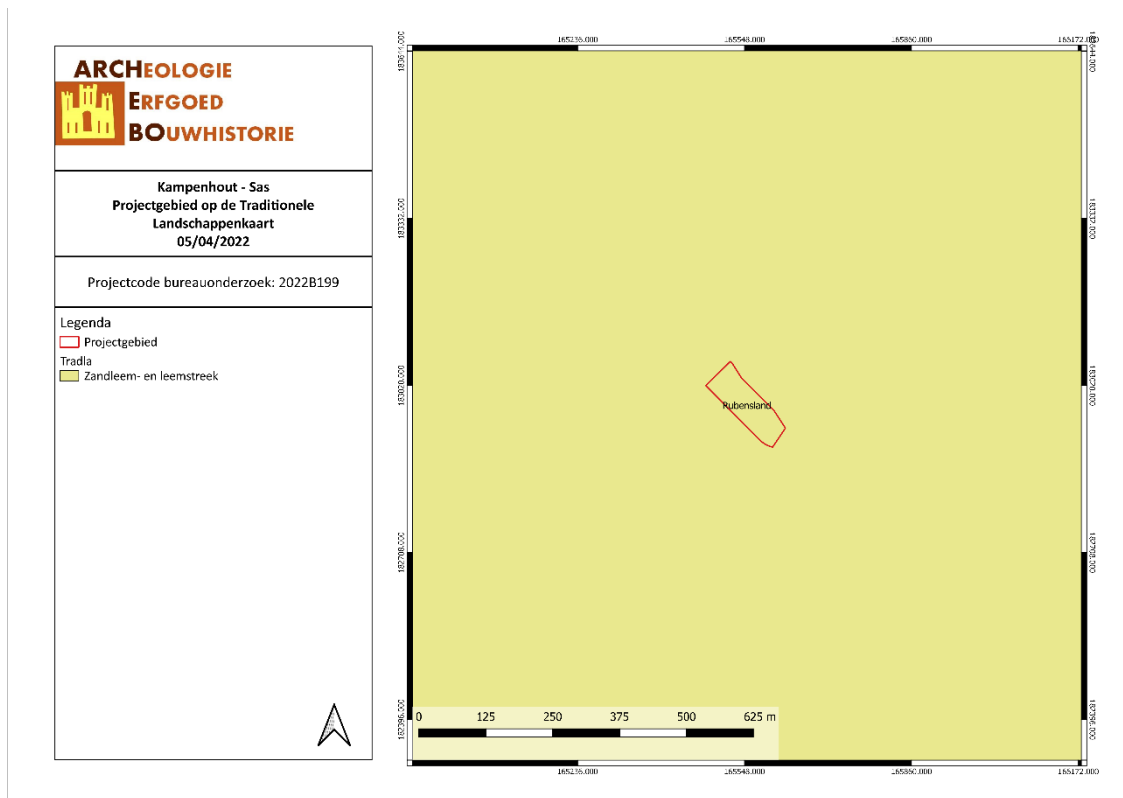
KASA/22/04/05/6 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2022)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als Zandleem- en Leemstreek, meer bepaald het Rubensland.

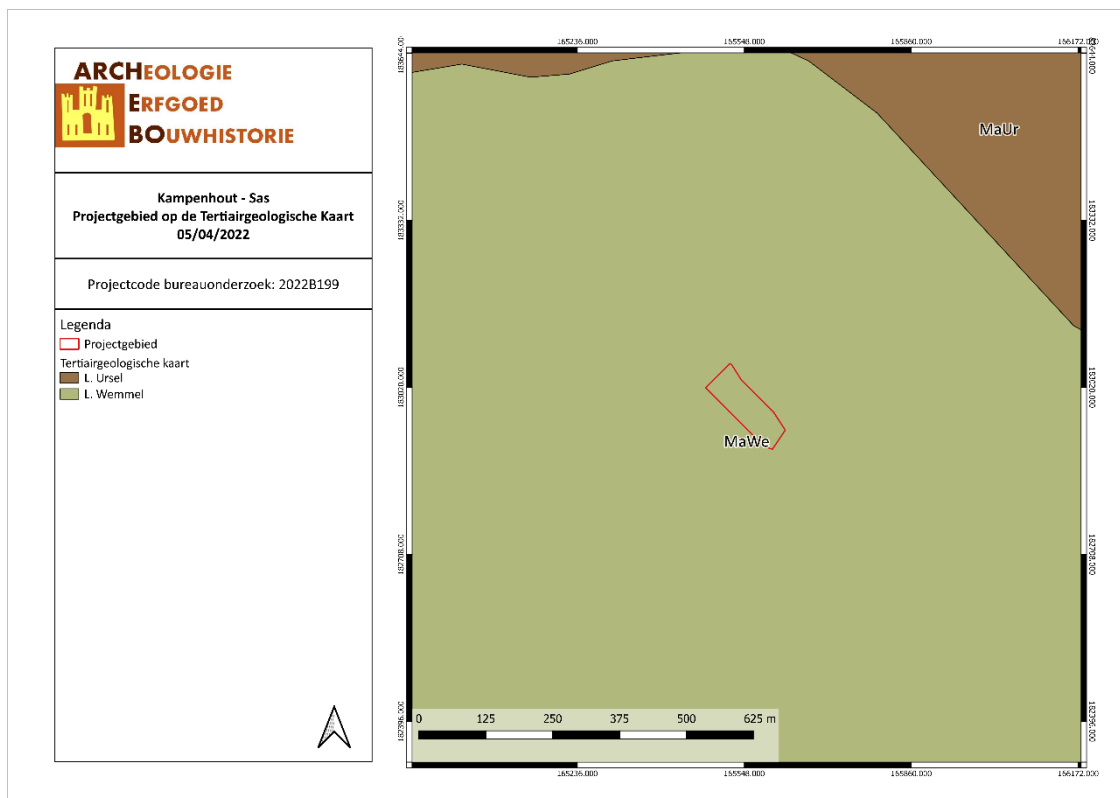

KASA/22/04/05/7 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Aarschot aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2022)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het onderzoeksterrein zich binnen het Lid van Wemmel. Het is opgebouwd uit grijs glauconiethoudend fijn zand waarvan het kleigehalte toeneemt naar de top. De top bestaat uit grof glauconiethoudende klei. Aan de basis komen talrijke Nummulites wemmensis voor, samen met gerolde Nummulites variolarius, Nummulites laevigatus en fossielhoudende kalkzandsteenbrokken. Het lid behoort tot de Formatie van Maldegem.¹

KASA/22/04/05/8 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2022)

¹ 'Geopunt', z.d., <https://www.geopunt.be/>

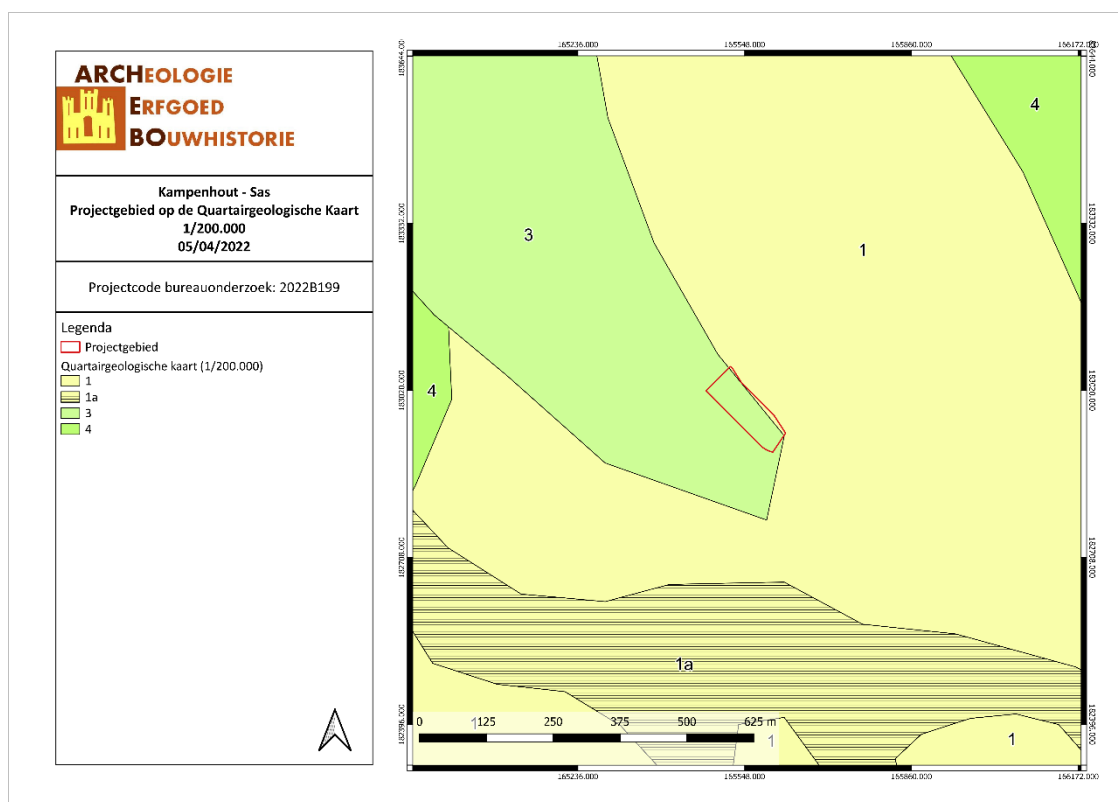
LAGA P., LOUWY S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): p. 144.

3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het onderzoeksgebied zich grotendeels binnen het type 3. Een klein gedeelte in het zuidoosten valt binnen type 1.

Type 3 omvat fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), die mogelijk afgedekt zijn met eolische afzettingen, zand tot silt, uit het Weichseliaan, mogelijk Vroeg-Holocene, zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen, silt in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen en/of hellingsafzettingen van het quartair.

Verder wordt het type 1 beschreven als hellingsafzettingen van het Quartair afgedekt door eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holocene, zand tot zandleem in het noordelijk en het centrale gedeelte van Vlaanderen, silt in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.²

KASA/22/04/05/9 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2022)

² Databank Ondergrond Vlaanderen.

1

ELPw en/of HQ

ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.

HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.

3

ELPw en/of HQ
FLPw

* De karteereenheid is mogelijk afwezig.

ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.

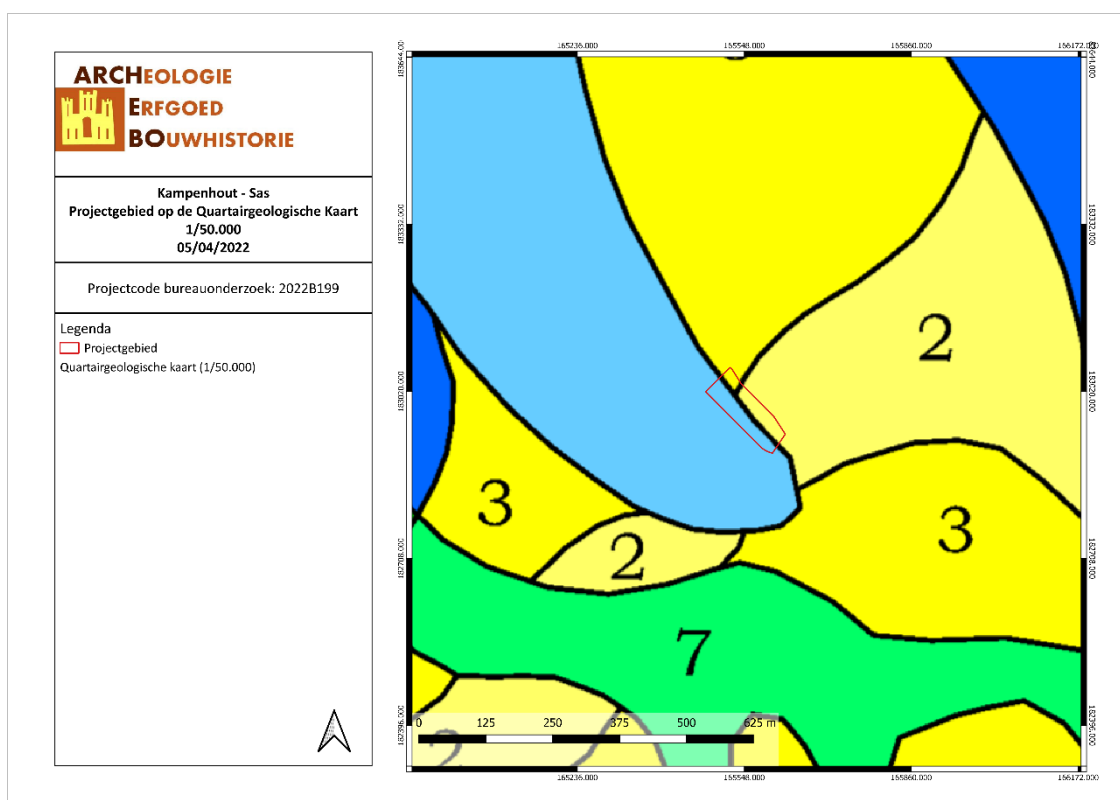
HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.

FLPw Fluviale afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen).

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) bevindt het onderzoeksgebied zich voornamelijk binnen type 12 (zuiden), 2 (noorden) en 3 (noordoosten).

Type 12 is opgebouwd uit tertiaire afzettingen, mogelijk herwerkt aan de top gevolgd door vlechtende rivierafzettingen, zandig (zeer fijn tot grof) van natuur met mogelijks in het basisgedeelte grind. Vervolgens zijn er zandige tot zandlemige eolische afzettingen, homogeen bovenaan, mogelijk gevolgd door een alternatie van zand- en leemlagen.

Type 2 en 3 bestaan uit tertiaire afzettingen, mogelijk herwerkt aan de top gevolgd door zandige tot zandlemige eolische afzettingen, homogeen bovenaan, mogelijk gevolgd door een alternatie van zand- en leemlagen. Hierbij is bij type 2 de laatste laag op minder dan 1,2 m gelegen, bij type 3 ligt op meer dan 1,2 meter.³

KASA/22/04/05/10 - Digitale aanmaak

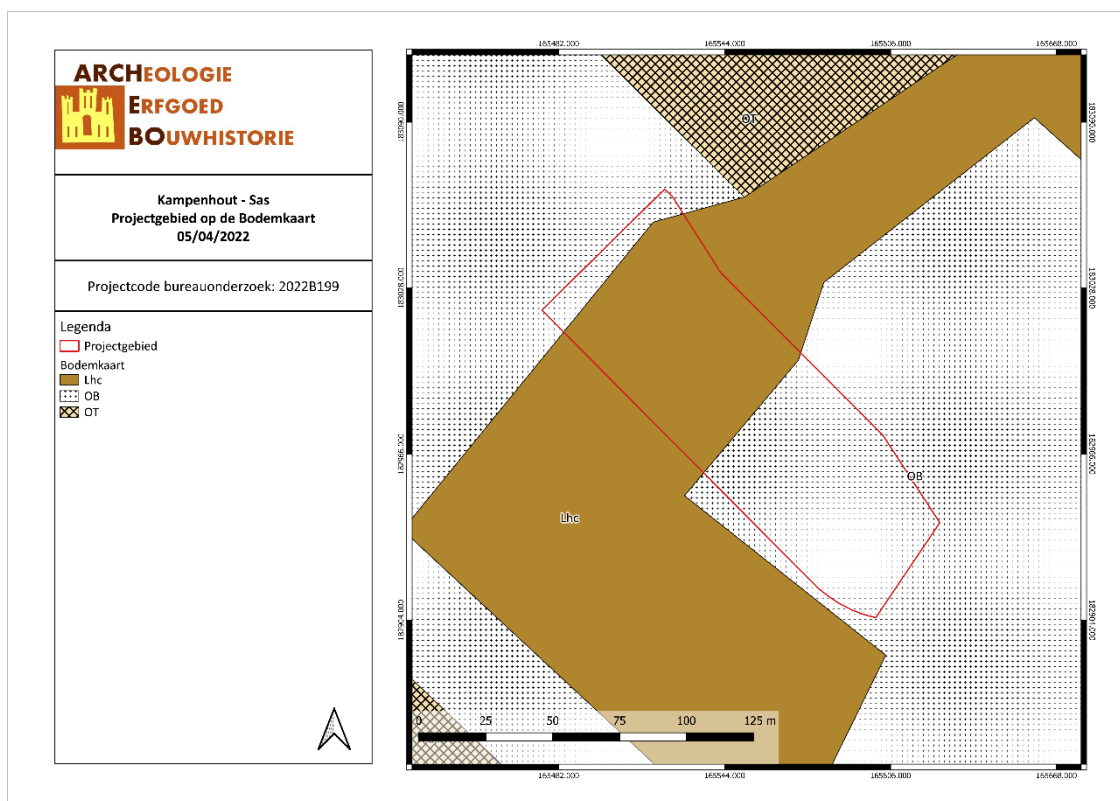
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2022)

³ BOGEMANS F. & VAN MOLLE M., *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, kaartblad 24 Aarschot*, Brussel, 2007.

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen ligt het projectgebied volledig binnen bodemtype OB (noordwestelijke grens en zuidoostelijke helft van het gebied) en Lhc. Bodemtype OB staat voor een bebouwde zone. Lhc is een natte zandleembodem met sterk gevlechte of verbrokkelde textuur B horizont. Deze natte stuwwatergronden zorgen, na drainering, voor goede landbouwgronden. Hoe dieper het substraat des te beter ze zijn.⁴

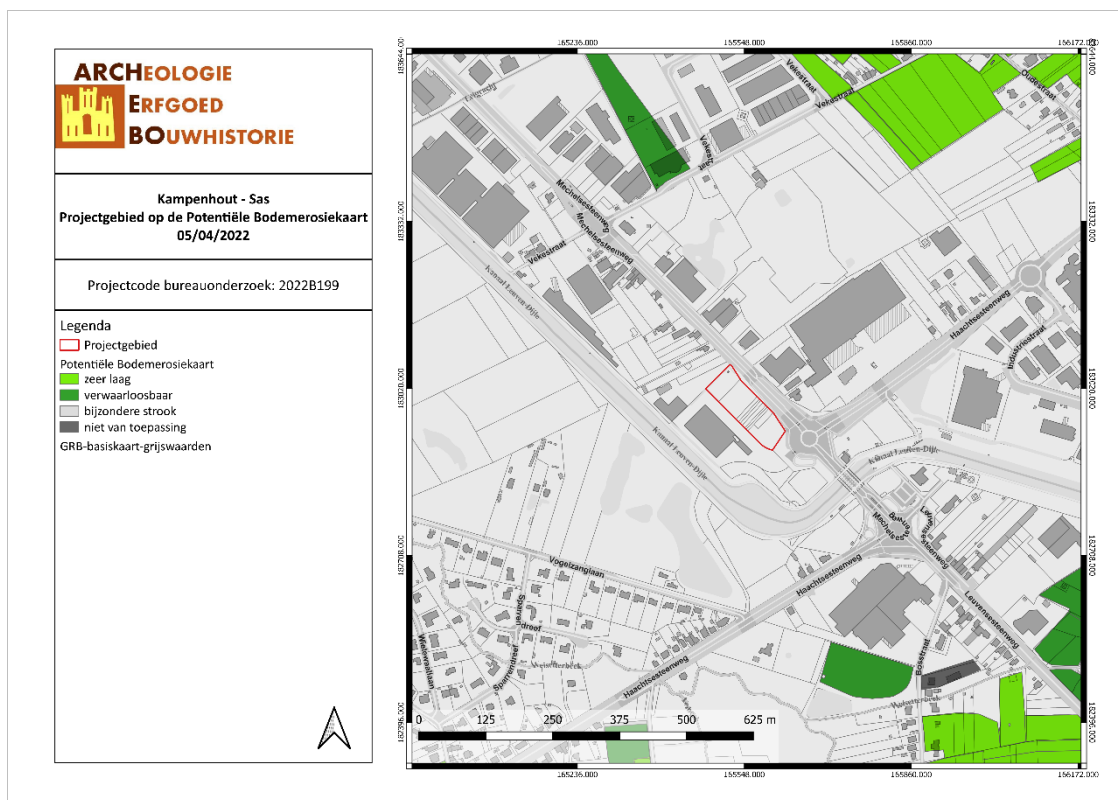
Op de Potentiële bodemerosiekaart is het projectgebied niet gekarteerd. Volgens de bodemgebruikskaart ligt het projectgebied binnen andere gewestweg, gemengd bos en akkerbouw.

KASA/22/04/05/11 - Digitale aanmaak

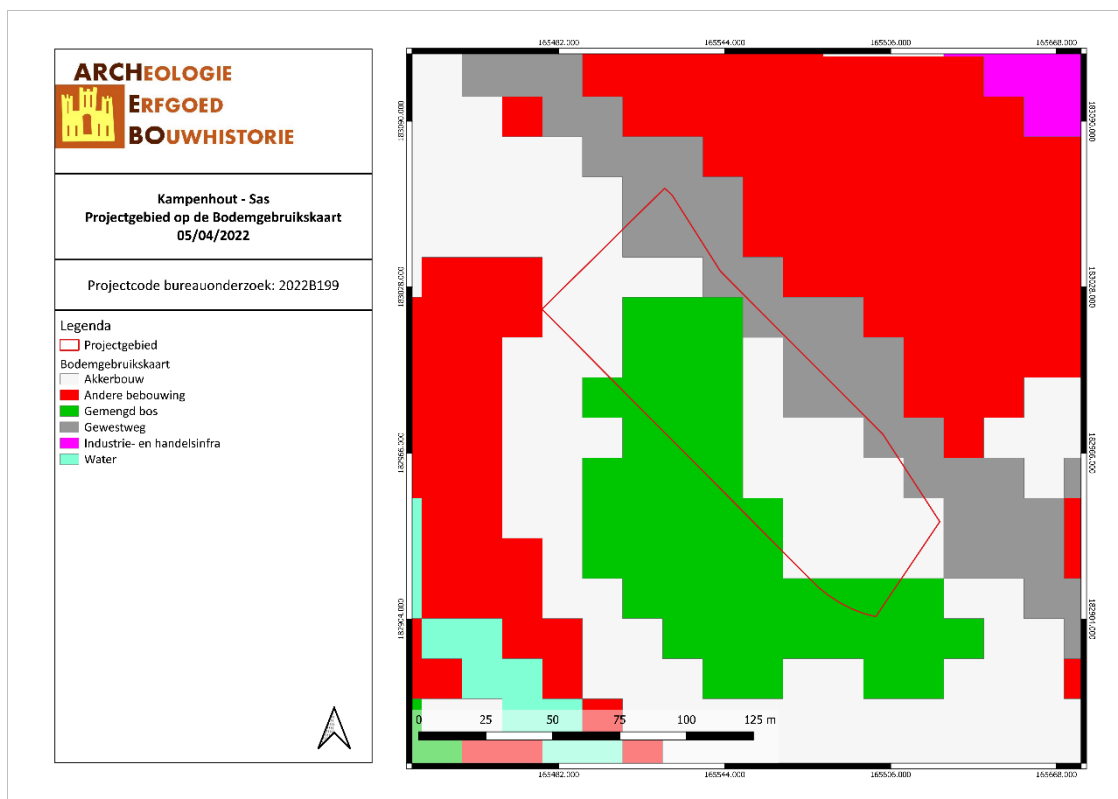
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2022)

⁴ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

KASA/22/04/05/12 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2022)

KASA/22/04/05/13 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2022)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

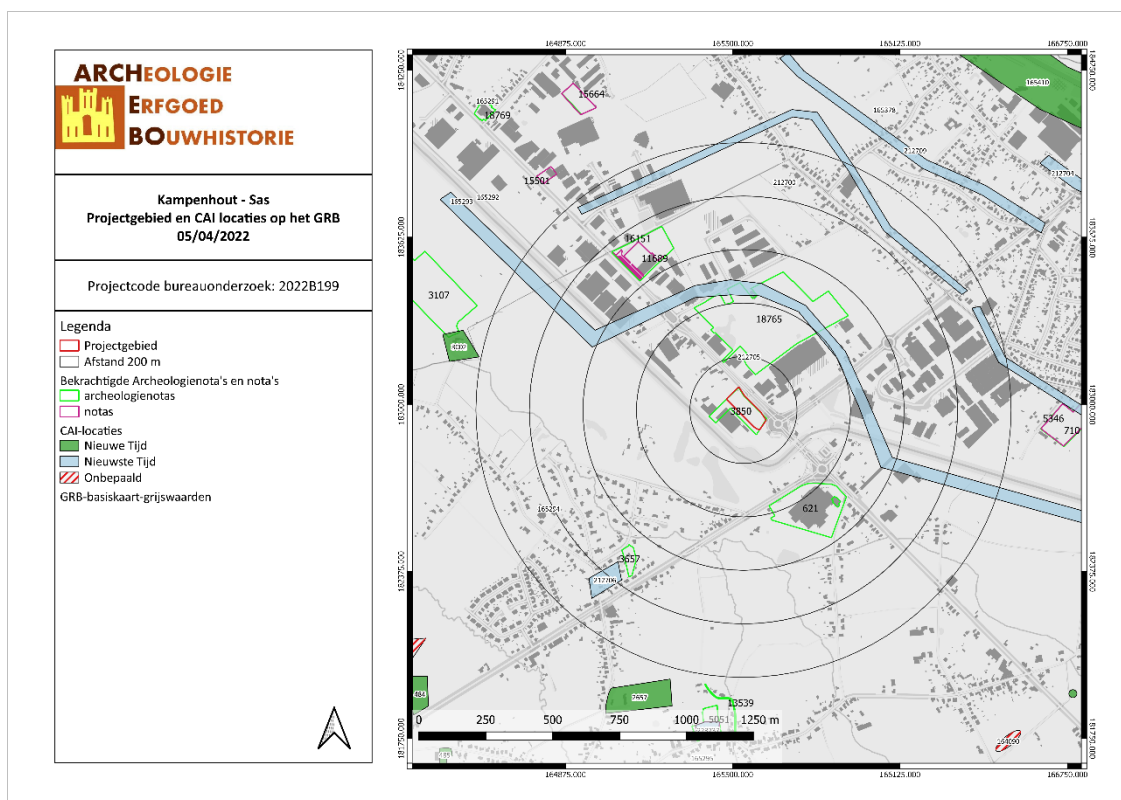
3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel vier verschillende vondsten in de directe omgeving. Al deze locaties dateren uit de Eerste Wereldoorlog of het Interbellum.

Ongeveer 420 m ten noorden van het projectgebied ligt een Duitse gevechtswaard uit de Eerste Wereldoorlog (CAI 212705). 900 m ten noordwesten en noordoosten van het projectgebied ligt een Belgische gevechtswaard van dezelfde slag: de Aanval van over de Vaart, uitgevoerd op 12 september 1914 (CAI 212700).

Ca. 750 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een Duitse commandopost uit de Eerste Wereldoorlog (CAI 212706). Het 2de regiment infanterie was hier actief.

800 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een bunker van de KW-linie uit het Interbellum (CAI 165294).

KASA/22/04/05/14 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2022)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

In de onmiddellijke omgeving van het projectgebied werden al twee archeologienota's opgesteld. Zoals reeds aangehaald werd er in 2017 ook reeds een archeologienota opgesteld voor het huidige projectgebied (id 3850).⁵

De eerste archeologienota werd opgesteld door Archebo voor een terrein enkele meters ten westen van het projectgebied. Een deel van de bestaande bebouwing gesloopt worden, verhardingen opgebroken worden en begroeiing verwijderd worden. Vervolgens worden er verschillende industrie-units gebouwd en een nieuwe wegenis aangelegd. Op basis van het bureauonderzoek werd de kans op het aantreffen van steentijd artefactensites niet uitgesloten. Ook de kans op het aantreffen van archeologische sporen uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog wordt hoog ingeschat. Sporen uit de Romeinse tijd en de Nieuwe Tijd kunnen op basis van de gekende archeologische waarden in de omgeving ook niet worden uitgesloten. Er werd daarom beslist een landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuven voor te schrijven.⁶

De tweede locatie ligt net ten noorden van het projectgebied. Voor deze locatie werd een archeologienota opgesteld door J. Verrijckt. Op deze locatie wordt een nieuw logistiek centrum gepland. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek was er een lage tot matige verwachting voor steentijdsites en een hoge verwachting voor sporensites uit de Nieuwe en Nieuwste Tijd, voornamelijk uit beide Wereldoorlogen. Er werd een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek voorgeschreven.⁷ Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werden ophogingslagen en een AC profiel aangetroffen. Verder onderzoek in functie van steentijd bleek niet nodig te zijn. Bij het proefsleuvenonderzoek bleek het grootste deel van het gebied zwaar verstoord te zijn. Er werden slechts 7 sporen aangeduid, allemaal smalle greppels uit de 20ste eeuw. Op basis van deze resultaten werd geen vervolgonderzoek aanbevolen.⁸

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁹ Binnen het projectgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten.

⁵ CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., VERBEELEN G., DIRIX E., PIL N. & SYS A., *Archeologienota Kampenhout – Sas*, Kortenaeken, 2017.

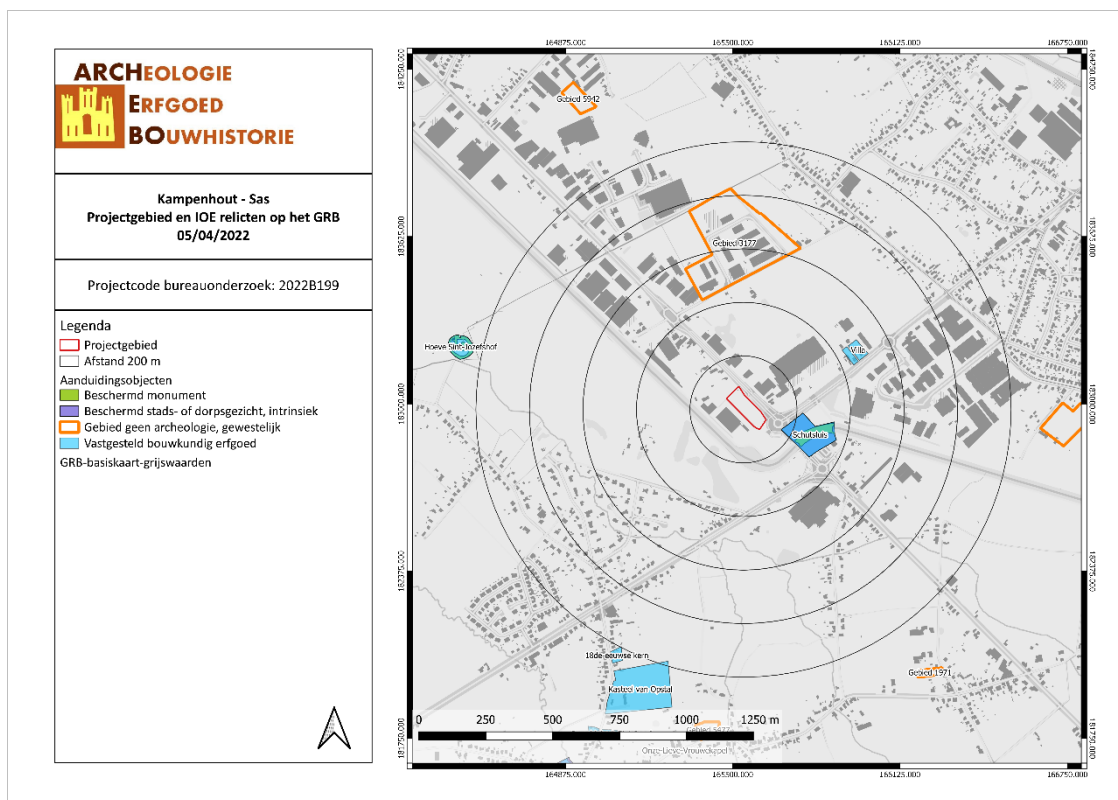
⁶ CLAESEN J., VAN GENECHTEN B. & BOUCKAERT K., *Archeologienota Kampenhout – Vekestraat-Mechelsesteenweg*, Kortenaeken, 2021.

⁷ VAN EYCK B. & VERRIJCKT J., *Archeologienota Kampenhout – Vekestraat*, Beerse, 2021.

⁸ WIJNEN J., PEPEMANS J., VAN BAAL M., BOUCKAERT K. & VERRIJCKT J., *Nota landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuven Kampenhout, Vekestraat*, Beerse, 2022.

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2018, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

KASA/22/04/05/15 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2022)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen¹⁰

Kampenhout wordt voor de eerste maal vermeld in 1050 als Campenholt. Het evolueert in 1155 naar Campenhout. Beide benamingen kunnen etymologisch verklaard worden door de naam op te splitsen in 2 delen. Zo verwijst Campen naar het Latijnse woord campus, wat ‘open veld’ betekent, vervolgens wijst ‘hout’ naar een bos.

Kampenhout als parochie komt een eerste maal voor in de oorkonde van 1125. Bisschop Bulchardus van Kamerijk droeg toen het patronaat aan de abdij van Kortenberg over. De overdracht wordt in 1180 bevestigd door bisschop Rogerus, maar is pas in 1555 rond. De abdij vermeldde voor het jaar 1780 inkomsten van tienden in Kampenhout. Parochiaal behoorde Kampenhout tot het bisdom Kamerijk, vanaf 1559 tot het aartsbisdom Mechelen, vanaf 1962 tot dat van Mechelen-Brussel.

Kampenhout behoorde tot eind 15de eeuw tot het hertogelijk domein. De schepenbank, vermeld in 1251, volgde het recht van Ukkel en had bevoegdheid over Kampenhout. Tot Kampenhout behoorden talrijke gehuchten en heerlijkheden, in de 14de eeuw de hoofdmeierij. Het dorp had nogal te lijden van de oorlogen onder Maximiliaan van Oostenrijk en die van de 16de en 17de eeuw.

De familie Vandereycken bezat al geruime tijd een kasteel met cijnshof. De Cruyckenbourgs namen in 1638 de volle rechtsmacht in erfleen en ze behielden die tot aan de Franse Revolutie.

In 1750 groef Leuven het Dijlekanaal en in 1732 legde Mechelen de weg naar Leuven aan. Bij de aanleg van de Leuvense vaart in 1750 (verbinding Dijle-Zennegat), werd een sluis gebouwd in Kampenhout, bij de kruising met de in 1730 doorgetrokken steenweg Leuven-Mechelen.

Kampenhout werd tijdens Wereldoorlog I en II als strategisch punt bestookt. Op 4 augustus 1914 start in België het oorlogsgebeuren nadat Duitse troepen de grens overschrijden nabij Gemmenich. Na intense gevechten besluit het Belgische leger om zich terug te trekken in de versterkte stelling rondom Antwerpen. Vanuit deze stelling zouden de Belgische eenheden een constante bedreiging kunnen blijven vormen voor de noordelijke flank van het Duitse leger die optrok richting Frankrijk. Het Belgische leger werd hierbij bijgestaan door de Fransen en Engelsen. Deze bevonden zich vanaf 20 augustus langs de Rupel en de Nete. Dit resulteerde in de Eerste Uitval (25-26 augustus), “De Slag van twee dagen”. Er werd een frontale aanval uitgevoerd tegen de Duitse stellinglijn Merchtem – Leuven - Aarschot. De Duitsers groeperen zich tijdens hevige gevechten aan het sas, herstellen de afgebroken brug met het loopvlak van een aangemeerd schip. Ze vernielden alle huizen in de nabijheid van Kampenhout-Sas. Dagboeken getuigen eveneens dat stellingen en schepen gelegen aan Kampenhout-Sas reeds gecontroleerd werden door Duitsers in augustus. Kanonniers van het 5de Linierregiment stelden twee batterijen op. Twee kanonnen stonden aan het nieuw kerkhof en nog twee kanonnen stonden aan de Stationsstraat. Hiermee beschoten ze een Duitse batterij nabij Kampenhout-Sas. De tweede dag, 26 augustus, kregen de Duitsers versterking vanuit Herent. Ze kregen snel de overmacht en de Belgen trokken zich terug.

¹⁰ “Gids voor Vlaanderen / 2007 / druk 1: toeristische en culturele gids voor ... - Google Boeken”, 612, geraadpleegd 17 mei 2017, <https://books.google.be/books?id=rKjnOnQrkzcC&pg=PA387&lpg=PA387&dq=-+Gids+voor+Vlaanderen+rummen&source=bl&ots=MkaMGHwrf&sig=L5oJA1f-7uYjMOxakjOkR6Xr9EA&hl=nl&sa=X&ved=0ahUKFwiC-4mLxunSAhWLBxQKHc8gAdAQ6AEIKDAC#v=onepage&q=%20Gids%20voor%20Vlaanderen%20rummen&f=false>.

“Sas - Erfgoedobjecten - Inventaris Onroerend Erfgoed”, geraadpleegd 17 mei 2017, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121455>.

rapport du commandement de l'armée, *La guerre de 1914, L'action de l'armée Belge*, 1915, 21.

“Deel II, Hoofdstuk 3, De Rol van de Vestiging Antwerpen | 2-de Regiment VeldArtillerie”, geraadpleegd 19 mei 2017, <http://2rva.be/Deel-II-Hoofdstuk-3-De-Rol-van-de-Vestiging-Antwerpen>.

VANDEGOOR G., “Getuigenissen van de Grote Oorlog 1914-1918”, 1991, 96.

Wanneer de Belgische Legerstaf op 7 en 8 september vernam dat Duitse eenheden, gelegerd rond Antwerpen, het order ontvingen om zich naar de Marne te begeven, nam men de beslissing voor de Tweede Uitval (9-13 september) gericht op kanaal Leuven-Mechelen. Drie divisies waren reeds naar Frankrijk betrokken en vervangen door een marine divisie en de brigades 26 en 37 van de landwehr.

De Duitse positie bij 'Over de Vaart' wordt als 'très solidement organisée' omschreven. De 2de Legerafdeling kreeg op 12 september 1914 de volgende opdracht: „De 2de Legerafdeling zal Wesemaal veroveren. Na deze verovering zal ze een eenheid opstellen tegenover Leuven, die sterk genoeg moet zijn om een mogelijke aanval vanuit de stad af te slaan. De andere eenheden zullen opmarcheren naar het westen, het Kanaal te Tildonk oversteken en een bruggenhoofd maken achter de 6de Legerafdeling”. De 3de divisie werd opgesteld voor 'Over de Vaart', de 6de divisie werd verder in Tildonk opgesteld. Een divisie van de cavalerie moest het oostelijke deel van het kanaal voor zijn rekening nemen. De 1ste en 5de divisies moesten handelen in Hofstade en Elewyte. Op 11 september slaagt de 3de divisie in zijn offensief van 'Over de Vaart'. De Duitsers waren genoodzaakt de troepen die reeds naar Frankrijk waren vertrokken terug te roepen om het hoofd te bieden aan de Belgen. De opmars kwam tot stilstand op 22 november 1914 en resulteerde in een algemene loopgravenoorlog en bezetting van België die pas tot zijn einde komt op 11 november 1918.

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

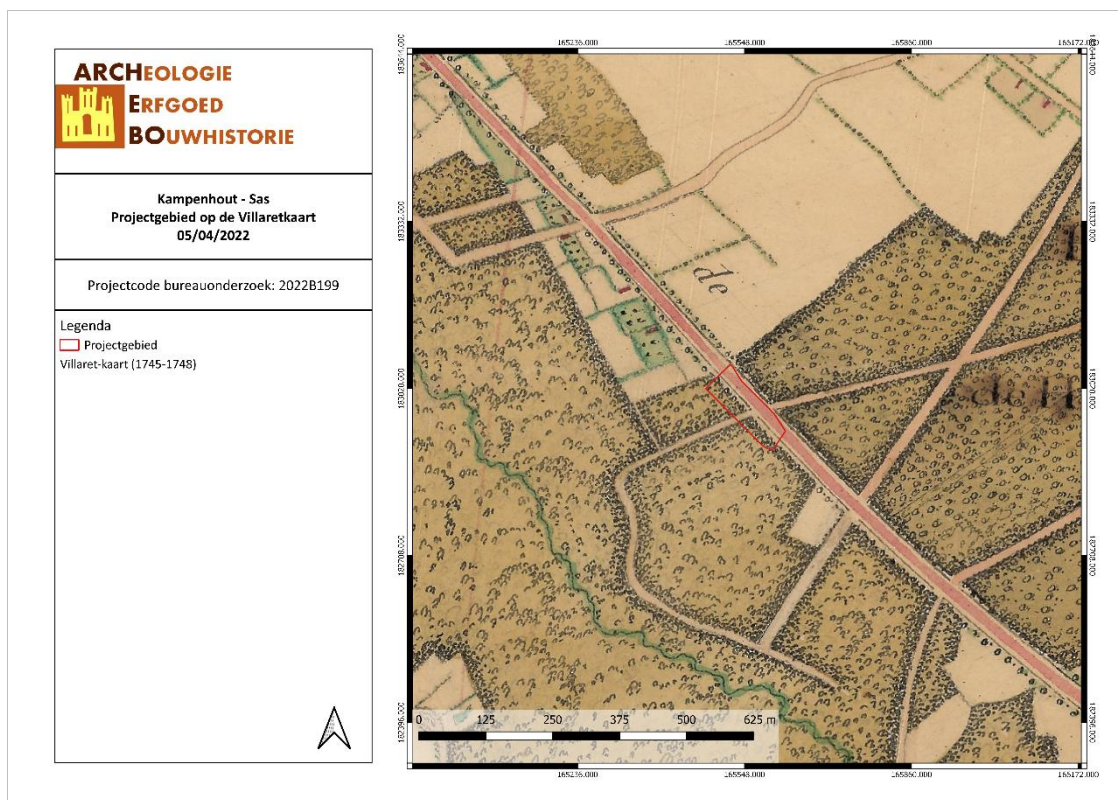
Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.¹¹

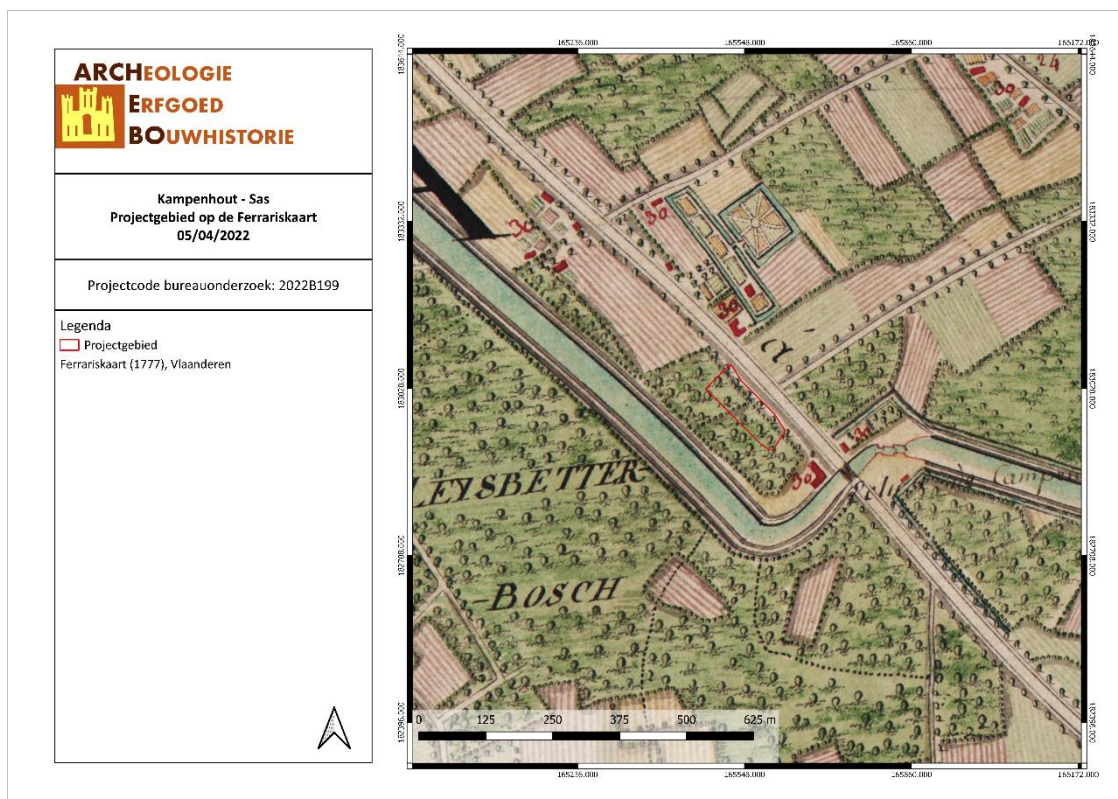
Op de Villaretkaart merken we op dat er geen bebouwing aanwezig binnen het projectgebied. Het is wel reeds aan een belangrijke weg, de huidige Mechelsesteenweg, gelegen. We merken verder op dat vrij centraal door het projectgebied een landweg loopt. Verder is het gebied volledig bebost. Op de Ferrariskaart is het projectgebied volledig bebost. Er loopt geen landweg over het terrein. Het Kanaal Leuven-Dijle werd aangelegd ten zuiden van het projectgebied. Bij de kruising met de Mechelsesteenweg, waaraan het projectgebied is gelegen, is een brug/sluis gemaakt. Eveneens zien we ten zuidoosten van het projectgebied de aanwezigheid van bebouwing, het sluishuis.

¹¹ 'Villaretkaart', in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>; 'Ferrariskaarten', in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

KASA/22/04/05/16 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2022)

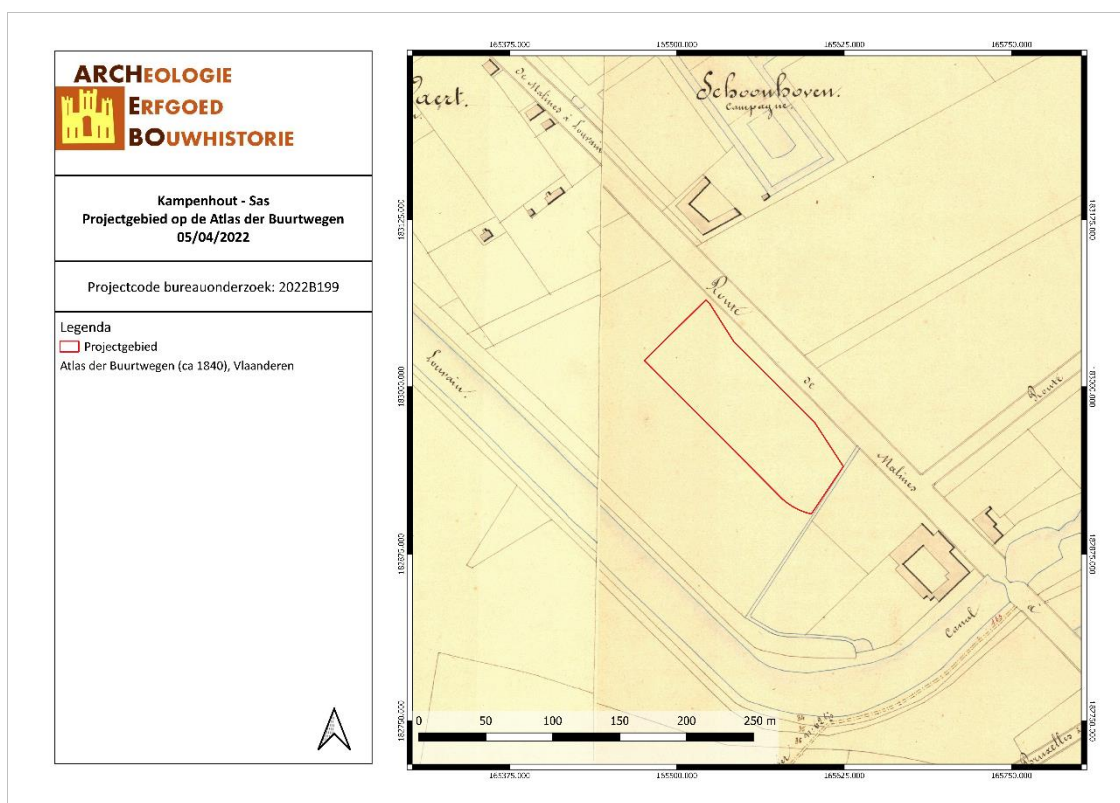
KASA/22/04/05/17 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2022)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹² De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

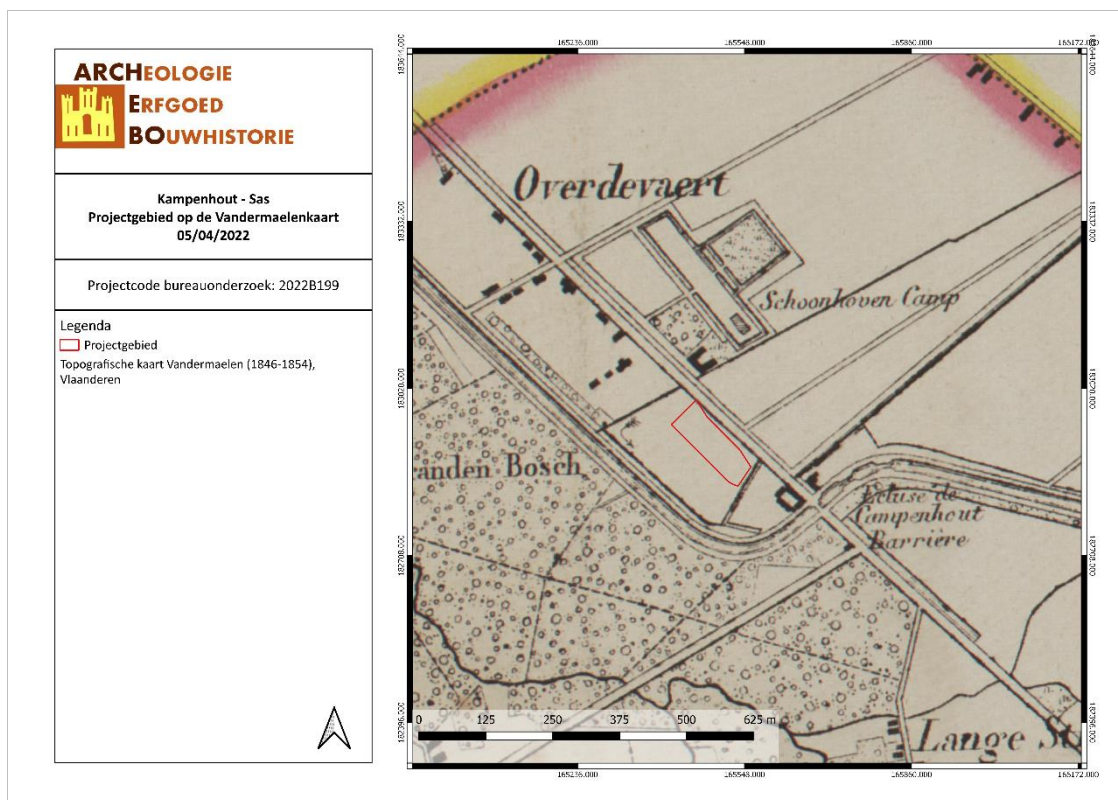
Op de Vandermaelenkaart is het projectgebied onbebouwd. Het projectgebied is niet langer bebost. Op de atlas der buurtwegen maakt het projectgebied deel uit van een groter niet genummerd perceel. Het perceel op de Popp-kaart kent het nummer 169. De perceel indeling blijft ongewijzigd in vergelijking met de situatie op de kaart van Atlas der Buurtwegen. Het gebied wordt aangeduid als het gehucht Over-de-Vaart. Er zijn nog steeds geen gebouwen waar te nemen binnen het projectgebied. Op de topografische kaart van 1873 blijft de situatie ongewijzigd.

KASA/22/04/05/18 - Digitale aanmaak

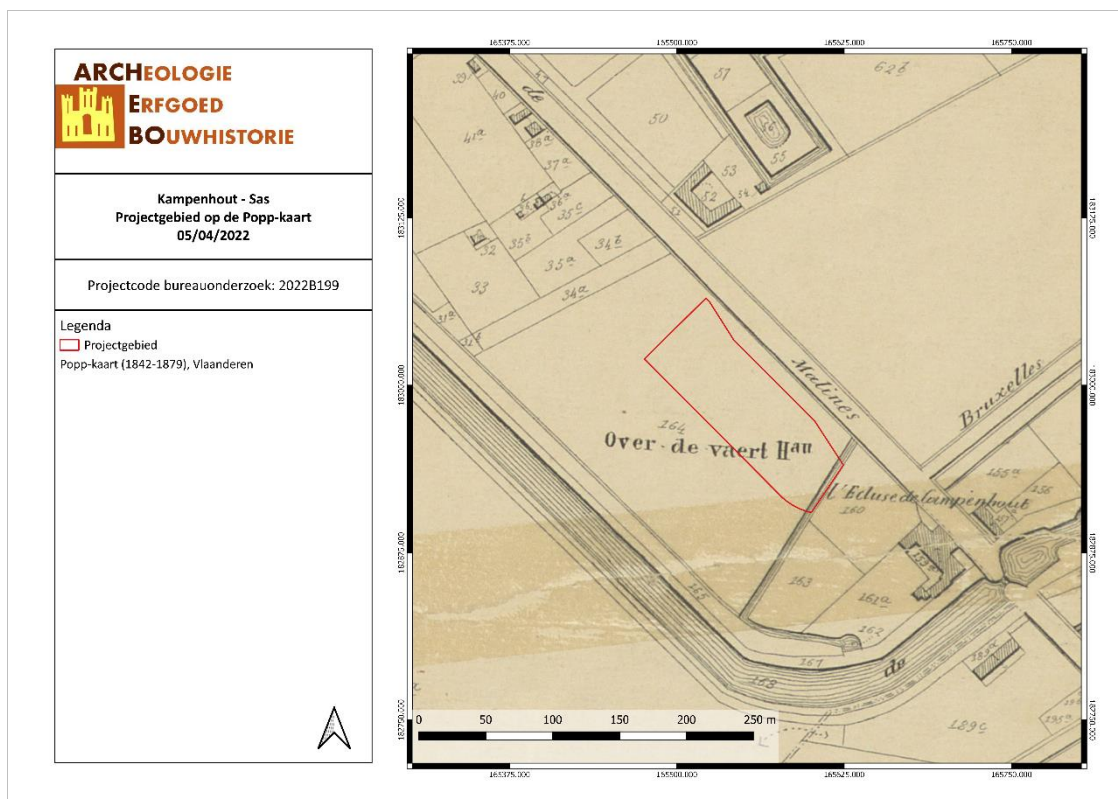
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2022)

¹² Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

KASA/22/04/05/19 - Digitale aanmaak

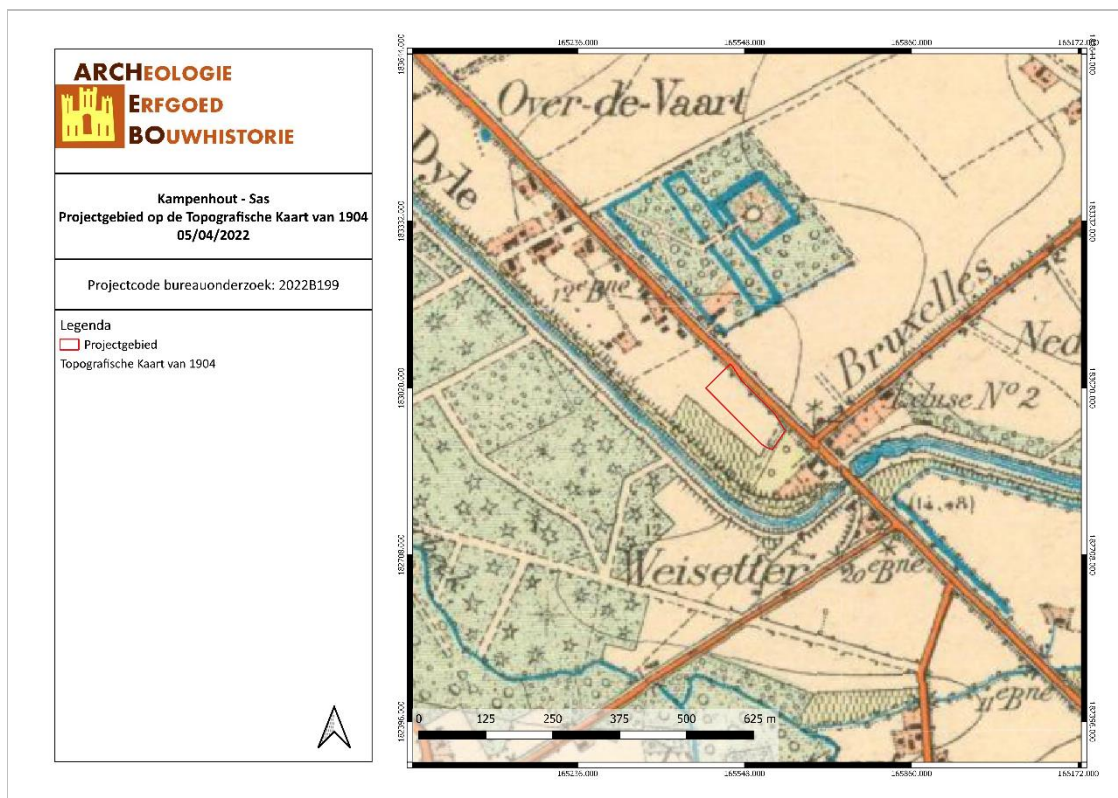
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2022)

KASA/22/04/05/20 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2022)

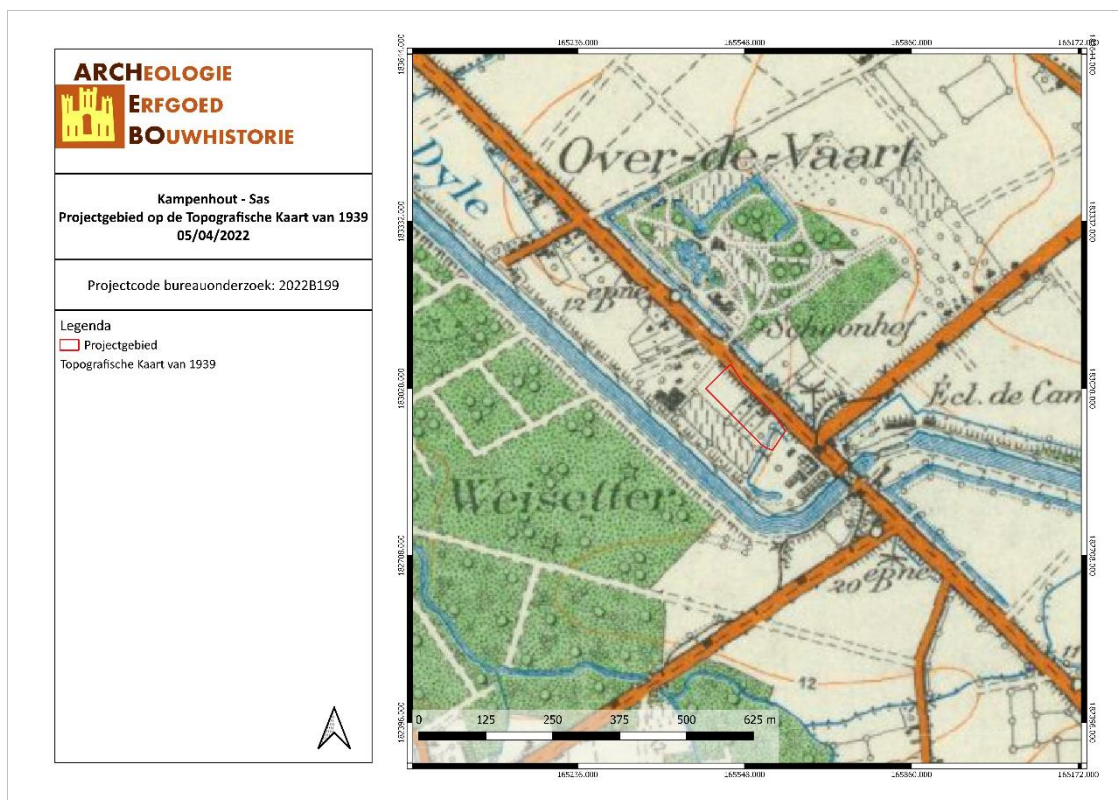
Op de topografische kaart van 1904 werd er een spoor aangelegd langs het kanaal. Het projectgebied is in gebruik als landbouwgrond. Op de kaart van 1939 staat er in het zuidoosten van het projectgebied een gracht afgebeeld. In het noordoosten, langs de Mechelsesteenweg, kunnen enkele kleine gebouwen worden onderscheiden. Op de luchtfoto van 1971 is de noordwestelijke helft van het terrein bebost. In het zuidoosten staan verspreide bomen. Centraal is het projectgebied mogelijk in gebruik voor landbouw. Op de luchtfoto van 2005-2007 zijn de gebouwen verdwenen. De noordwestelijke helft is bebost, de zuidoostelijke helft is in gebruik als weiland/braakliggend. Op de luchtfoto van 2008-2011 is het projectgebied, samen met het aangrenzende perceel in het zuiden, in gebruik als werfzone, mogelijk voor de aanleg van de rotonde net ten oosten van het terrein. De ophoging van het projectgebied, zoals kan worden afgeleid uit het digitaal hoogtemodel, hangt hier mogelijk mee samen. In 2013-2015 is het projectgebied braakliggend of in gebruik als landbouwgrond. In 2018 werden er ten zuiden van het projectgebied een groot magazijn en een nieuwe wegenis gebouwd. In 2019 is gestart met de aanleg van de parkings in het zuidoosten en noordwesten van het projectgebied.

KASA/22/04/05/21 - Digitale aanmaak

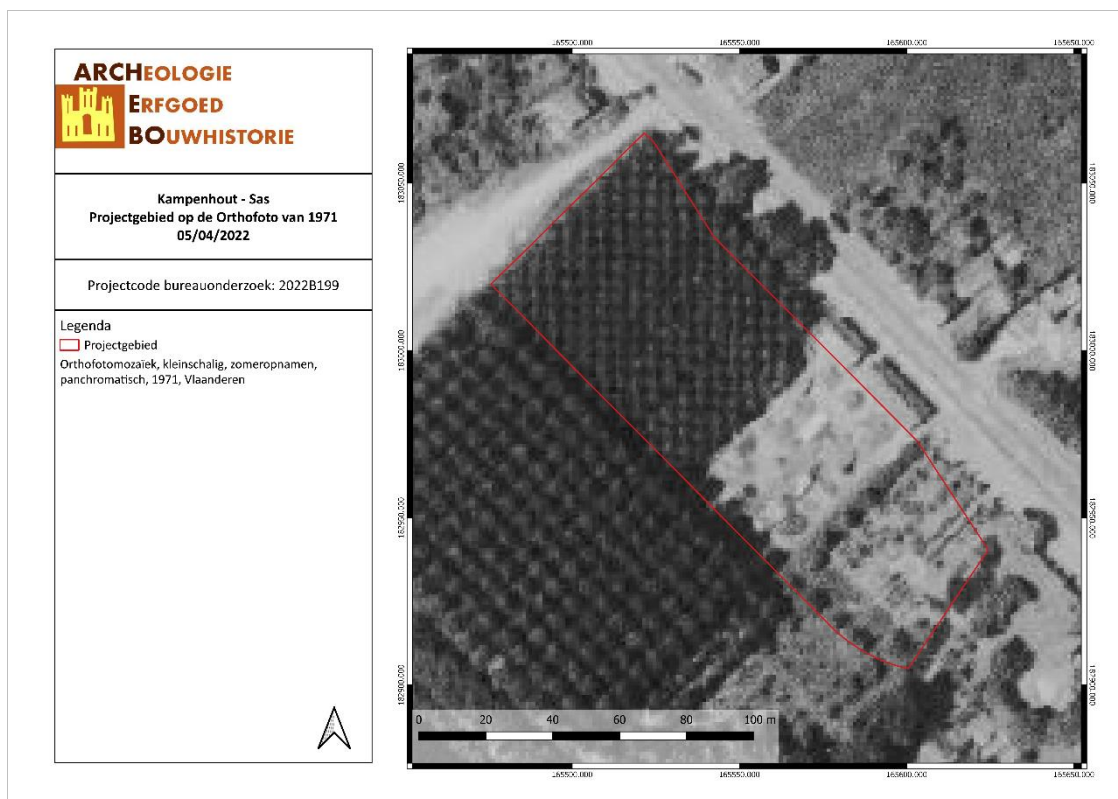
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Topografische Kaart van 1904 (Cartesius, 2022)

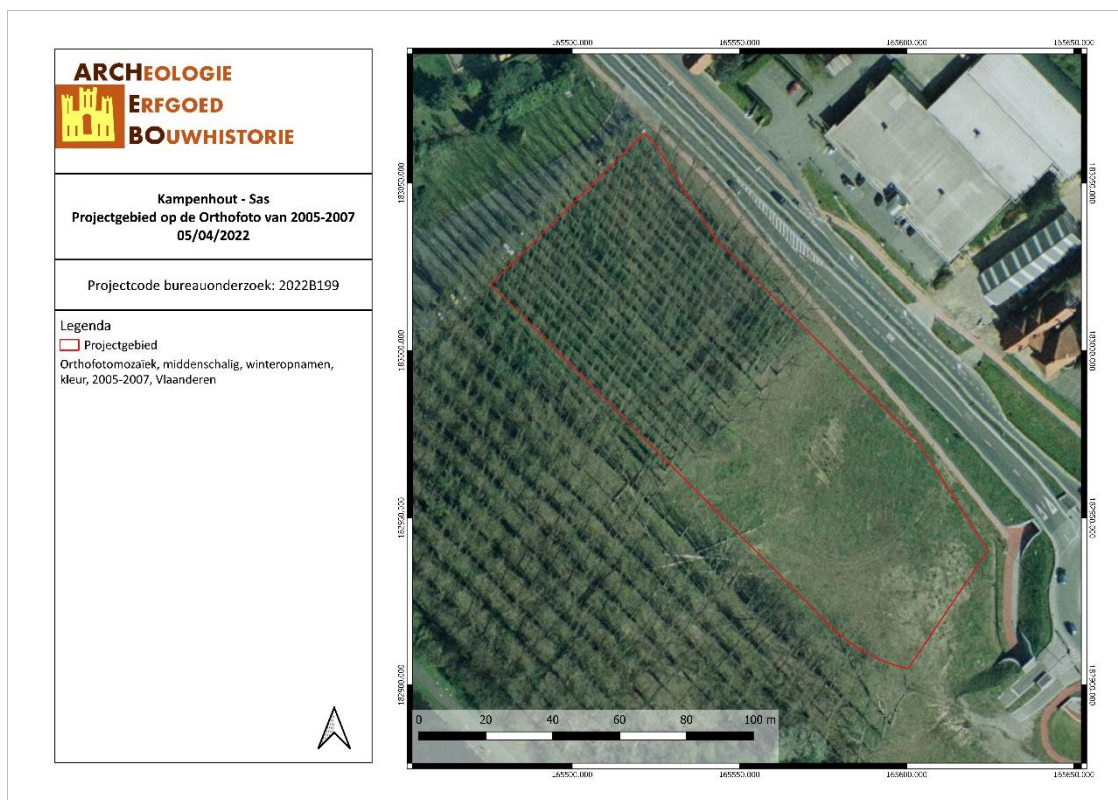
KASA/22/04/05/22 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische Kaart van 1939 (Cartesius, 2022)

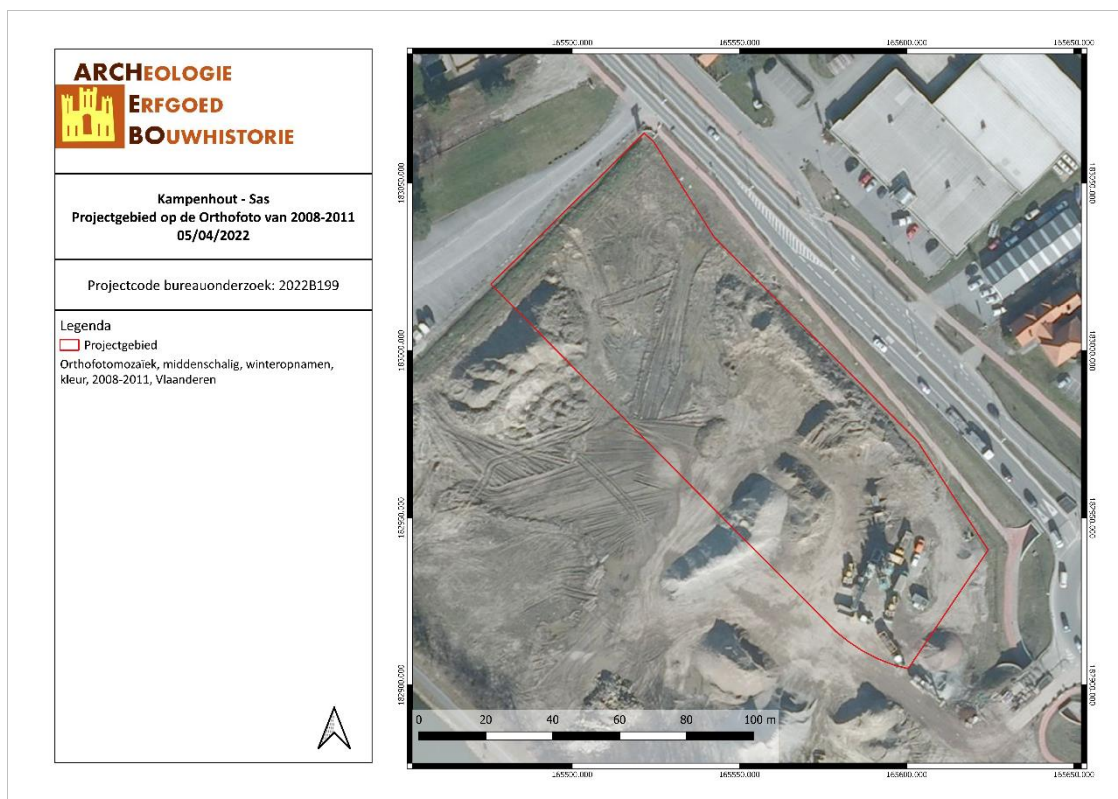
KASA/22/04/05/23 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2022)

KASA/22/04/05/24 - Digitale aanmaak

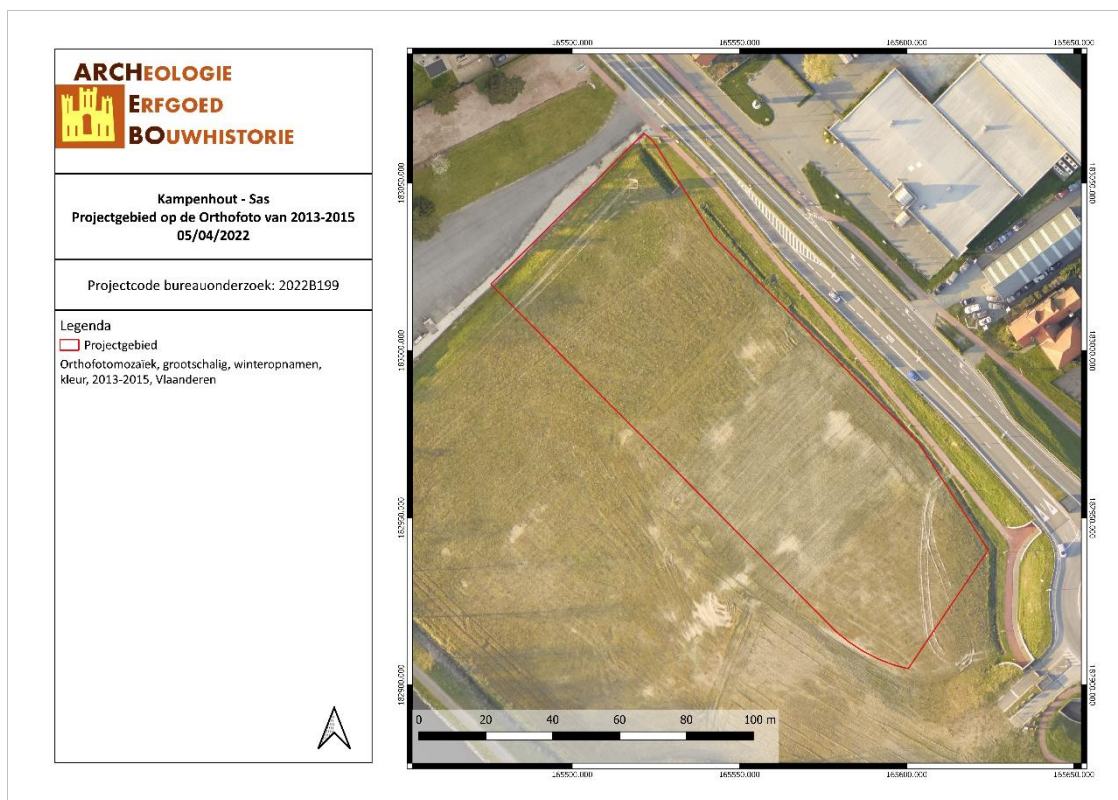
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2005-2007 (Geopunt, 2022)

KASA/22/04/05/25 - Digitale aanmaak

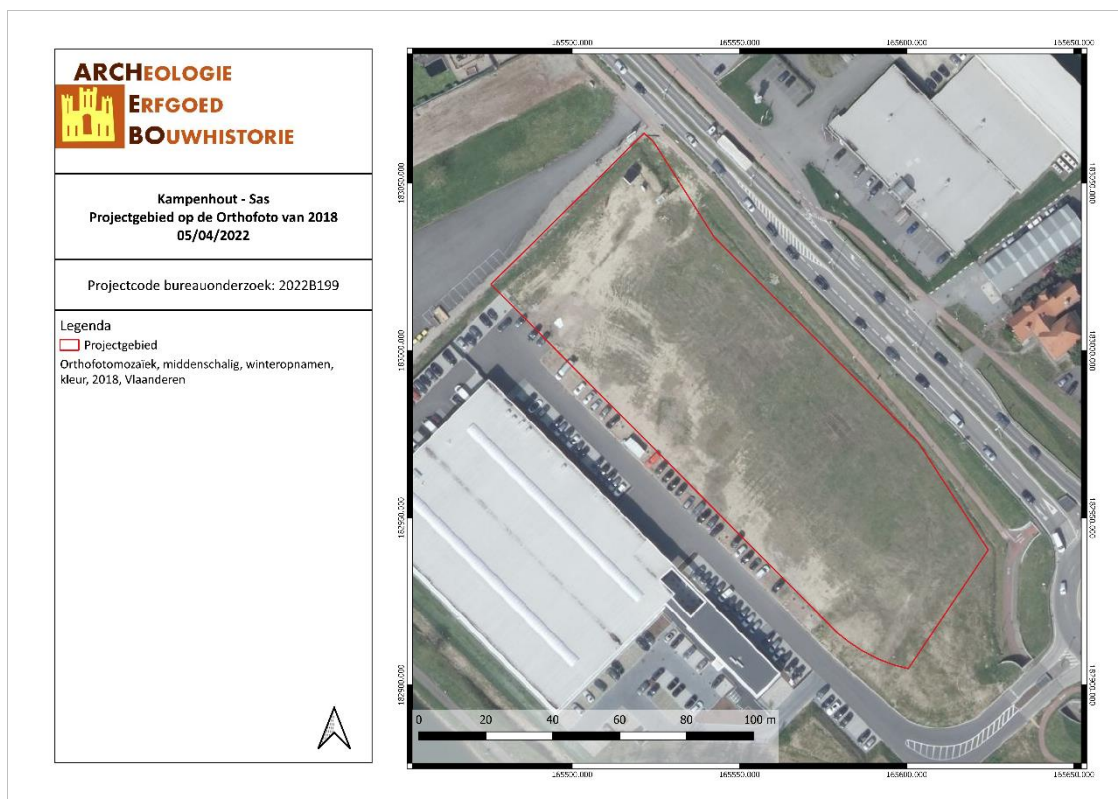
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2022)

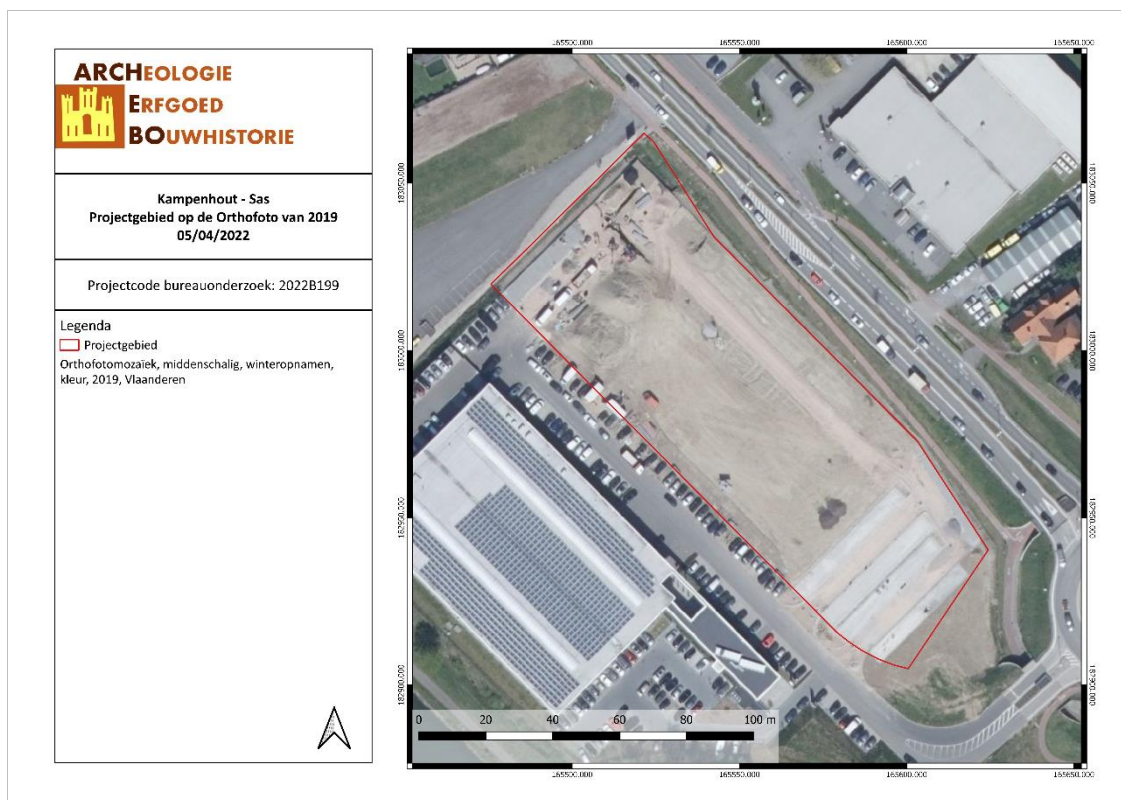
KASA/22/04/05/26 - Digitale aanmaak

Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2013-2015 (Geopunt, 2022)

KASA/22/04/05/27 - Digitale aanmaak

Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2018 (Geopunt, 2022)

KASA/22/04/05/28 - Digitale aanmaak

Figuur 34: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2019 (Geopunt, 2022)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van bovenstaande gegevens kan er een verwachting opgesteld worden naar mogelijke archeologische waarden binnen het projectgebied.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen ligt het projectgebied volledig binnen bodemtype OB (noordwestelijke grens en zuidoostelijke helft van het gebied) en Lhc. Bodemtype OB staat voor een bebouwde zone. Lhc is een natte zandleembodem met sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont. Deze natte stuwwatergronden zorgen, na drainering, voor goede landbouwgronden. Hoe dieper het substraat des te beter ze zijn.

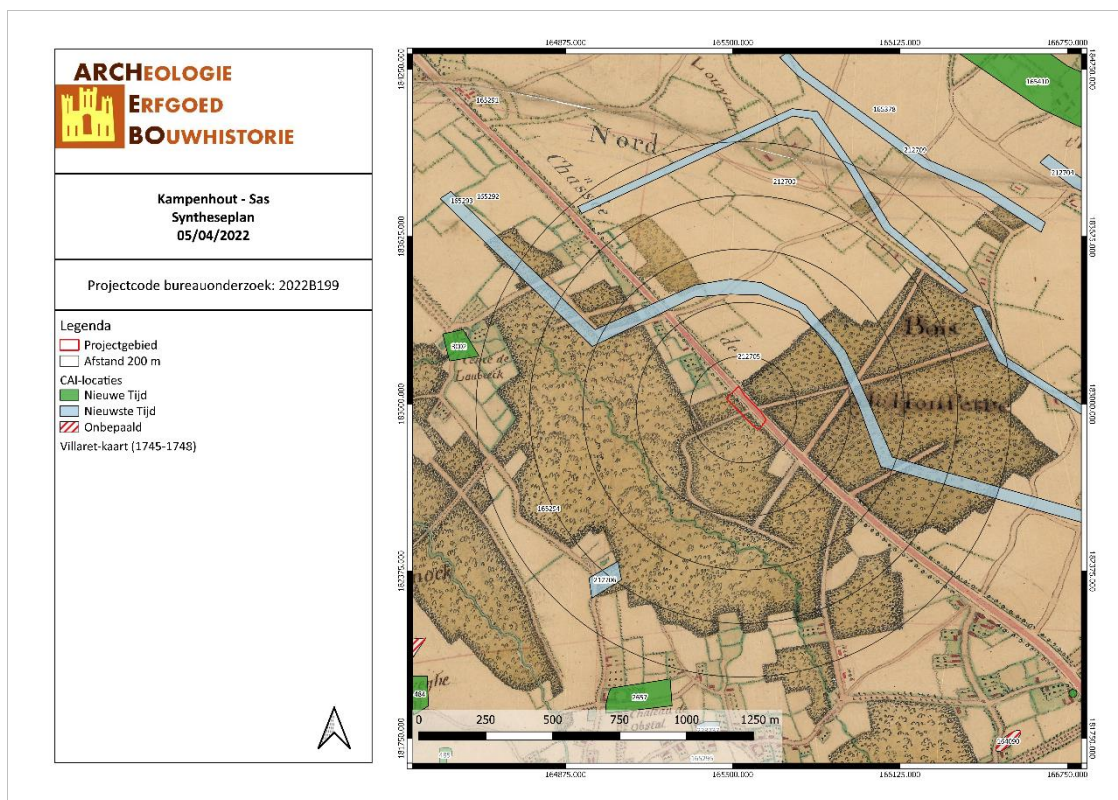
Het projectgebied is gelegen op 120 meter ten noordoosten van het Kanaal Leuven-Dijle en ca 500 meter ten noorden van de Weissetterbeek. Het projectgebied ligt ten zuidwesten van een heuvelrug. Het reliëf van het projectgebied stijgt van ca. 14,4 m TAW in het noordwesten naar ca. 14,9 m TAW in het zuidoosten. Het gebied is duidelijk hoger gelegen dan de omliggende percelen. Vermoedelijk werd het in het verleden opgehoogd. Dit hangt mogelijk samen met het graven van het kanaal of de grondwerken die te zien zijn op de luchtfoto van 2008-2011. Door de nabijheid van een natuurlijke waterloop is de aanwezigheid van een steentijdsite niet uitgesloten.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied, minstens sinds de 2de helft van de 18de eeuw tot de eerste helft van de 20ste eeuw geen bebouwing aanwezig was. Tot het einde van de 20ste eeuw lagen er in het noordoosten, langs de Mechelsesteenweg, enkele kleinere gebouwen. Er kan gesproken worden van een lage densiteit aan bebouwing binnen het projectgebied. Wel werd in de jaren 2000 het projectgebied gebruikt als werfzone. De impact hiervan is onbekend. In 2019 werd er een parking aangelegd in het noordwesten en zuidoosten van het projectgebied.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel vier verschillende locaties in de directe omgeving. Al deze locaties dateren uit de Eerste Wereldoorlog of het Interbellum. Ongeveer 420 m ten noorden van het projectgebied ligt een Duitse gevechtslinie uit de Eerste Wereldoorlog. 900 m ten noordwesten en noordoosten van het projectgebied ligt een Belgische gevechtslinie van dezelfde slag: de Aanval van over de Vaart, uitgevoerd op 12 september 1914. Ca. 750 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een Duitse commandopost uit de Eerste Wereldoorlog. 800 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een bunker van de KW-linie uit het Interbellum.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwste Tijd. Gezien de strategische locatie van de omgeving van het projectgebied tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog is de kans op het vinden van archeologische sporen uit deze periode hoog.

KASA/22/04/05/29 - Digitale aanmaak

Figuur 35: Syntheseplan: CAI locaties in overlay op de Villaretkaart (Geopunt, 2022)

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Het projectgebied grenst in het noorden aan de Mechelsesteenweg. Het centrale deel van het projectgebied is braakliggend. Aan de noordwestelijke en zuidoostelijke grenzen zijn parkeerplaatsen aangelegd die bij de opmaak van de voorgaande archeologienota nog niet aanwezig waren.

De bestaande parkeerplaatsen in het noordwesten en zuidoosten blijven behouden. Tussen beide parkeerplaatsen wordt een groothandelruimte opgetrokken. Dit gebouw wordt gefundeerd op volle plaat. De funderingsdiepte bedraagt minimaal 70 cm -mV. Onder de funderingen worden ook waterleiding en riolering aangelegd. Ter hoogte van deze buizen zal de bodem iets dieper verstoord worden. Ter hoogte van de HS-cabine en drie liftschachten binnen het gebouw wordt er iets dieper gefundeerd (minimaal 1,5 m -mV). Aan de voorzijde van het gebouw, grenzend aan de Mechelsesteenweg, wordt een weg voorzien die beide bestaande parkeerplaatsen zal verbinden. Aan weerszijden worden bijkomende parkeerplaatsen voorzien. Ook aan de achterzijde van het gebouw worden verhardingen voorzien. De bodemingreep bedraagt minimaal 50 cm -mV.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel vier verschillende locaties in de directe omgeving. Al deze locaties dateren uit de Eerste Wereldoorlog of het Interbellum. Ongeveer 420 m ten noorden van het projectgebied ligt een Duitse gevechtslinie uit de Eerste Wereldoorlog. 900 m ten noordwesten en noordoosten van het projectgebied ligt een Belgische gevechtslinie van dezelfde slag: de Aanval van over de Vaart, uitgevoerd op 12 september 1914. Ca. 750 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een Duitse commandopost uit de Eerste Wereldoorlog. 800 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een bunker van de KW-linie uit het Interbellum.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied, minstens sinds de 2de helft van de 18de eeuw tot de eerste helft van de 20ste eeuw geen bebouwing aanwezig was. Tot het einde van de 20ste eeuw lagen er in het noordoosten, langs de Mechelsesteenweg, enkele kleinere gebouwen. Er kan gesproken worden van een lage densiteit aan bebouwing binnen het projectgebied. Wel werd in de jaren 2000 het projectgebied gebruikt als werfzone. De impact hiervan is onbekend. In 2019 werd er een parking aangelegd in het noordwesten en zuidoosten van het projectgebied.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de huidige gegevens kan er geen uitsluitsel gemaakt worden over eventueel te verwachten sporen. Door de nabijheid van een natuurlijke waterloop is de aanwezigheid van een steentijdsite niet uitgesloten. Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met

archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwste Tijd. Gezien de strategische locatie van de omgeving van het projectgebied tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog is de kans op het vinden van archeologische sporen uit deze periode hoog.

4. In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?

Op basis van de huidige informatie kan niet worden ingeschat in welke mate de verdwenen gebouwen langs de Mechelsesteenweg de bodem verstoord hebben. Ook de impact van het gebruik als werfzone is momenteel onbekend.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Het projectgebied grenst in het noorden aan de Mechelsesteenweg. Het centrale deel van het projectgebied is braakliggend. Aan de noordwestelijke en zuidoostelijke grenzen zijn parkeerplaatsen aangelegd die bij de opmaak van de voorgaande archeologienota nog niet aanwezig waren.

De bestaande parkeerplaatsen in het noordwesten en zuidoosten blijven behouden. Tussen beide parkeerplaatsen wordt een groothandelruimte opgetrokken. Dit gebouw wordt gefundeerd op volle plaat. De funderingsdiepte bedraagt minimaal 70 cm -mV. Onder de funderingen worden ook waterleiding en riolering aangelegd. Ter hoogte van deze buizen zal de bodem iets dieper verstoord worden. Ter hoogte van de HS-cabine en drie liftschachten binnen het gebouw wordt er iets dieper gefundeerd (minimaal 1,5 m -mV). Aan de voorzijde van het gebouw, grenzend aan de Mechelsesteenweg, wordt een weg voorzien die beide bestaande parkeerplaatsen zal verbinden. Aan weerszijden worden bijkomende parkeerplaatsen voorzien. Ook aan de achterzijde van het gebouw worden verhardingen voorzien. De bodemingreep bedraagt minimaal 50 cm -mV.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen ligt het projectgebied volledig binnen bodemtype OB (noordwestelijke grenst en zuidoostelijke helft van het gebied) en Lhc. Bodemtype OB staat voor een bebouwde zone. Lhc is een natte zandleembodem met sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont. Deze natte stuwwatergronden zorgen, na drainering, voor goede landbouwgronden. Hoe dieper het substraat des te beter ze zijn.

Het projectgebied is gelegen op 120 meter ten noordoosten van het Kanaal Leuven-Dijle en ca 500 meter ten noorden van de Weissetterbeek. Het projectgebied ligt ten zuidwesten van een heuvelrug. Het reliëf van het projectgebied stijgt van ca. 14,4 m TAW in het noordwesten naar ca. 14,9 m TAW in het zuidoosten. Het gebied is duidelijk hoger gelegen dan de omliggende percelen. Vermoedelijk werd het in het verleden opgehoogd. Dit hangt mogelijk samen met het graven van het kanaal of de grondwerken die te zien zijn op de luchtfoto van 2008-2011. Door de nabijheid van een natuurlijke waterloop is de aanwezigheid van een steentijdsite niet uitgesloten.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied, minstens sinds de 2de helft van de 18de eeuw tot de eerste helft van de 20ste eeuw geen bebouwing aanwezig was. Tot het einde van de 20ste eeuw lagen er in het noordoosten, langs de Mechelsesteenweg, enkele kleinere gebouwen. Er kan gesproken worden van een lage densiteit aan bebouwing binnen het projectgebied. Wel werd in de jaren 2000 het projectgebied gebruikt als

werfzone. De impact hiervan is onbekend. In 2019 werd er een parking aangelegd in het noordwesten en zuidoosten van het projectgebied.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel vier verschillende locaties in de directe omgeving. Al deze locaties dateren uit de Eerste Wereldoorlog of het Interbellum. Ongeveer 420 m ten noorden van het projectgebied ligt een Duitse gevechtsweg uit de Eerste Wereldoorlog. 900 m ten noordwesten en noordoosten van het projectgebied ligt een Belgische gevechtsweg van dezelfde slag: de Aanval van over de Vaart, uitgevoerd op 12 september 1914. Ca. 750 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een Duitse commandopost uit de Eerste Wereldoorlog. 800 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een bunker van de KW-linie uit het Interbellum.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwste Tijd. Gezien de strategische locatie van de omgeving van het projectgebied tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog is de kans op het vinden van archeologische sporen uit deze periode hoog.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Het projectgebied grenst in het noorden aan de Mechelsesteenweg. Het centrale deel van het projectgebied is braakliggend. Aan de noordwestelijke en zuidoostelijke grenzen zijn parkeerplaatsen aangelegd die bij de opmaak van de voorgaande archeologienota nog niet aanwezig waren.

De bestaande parkeerplaatsen in het noordwesten en zuidoosten blijven behouden. Tussen beide parkeerplaatsen wordt een groothandelruimte opgetrokken. Dit gebouw wordt gefundeerd op volle plaat. De funderingsdiepte bedraagt minimaal 70 cm -mV. Onder de funderingen worden ook waterleiding en riolering aangelegd. Ter hoogte van deze buizen zal de bodem iets dieper verstoord worden. Ter hoogte van de HS-cabine en drie liftschachten binnen het gebouw wordt er iets dieper gefundeerd (minimaal 1,5 m -mV). Aan de voorzijde van het gebouw, grenzend aan de Mechelsesteenweg, wordt een weg voorzien die beide bestaande parkeerplaatsen zal verbinden. Aan weerszijden worden bijkomende parkeerplaatsen voorzien. Ook aan de achterzijde van het gebouw worden verhardingen voorzien. De bodemingreep bedraagt minimaal 50 cm -mV.

Het projectgebied is gelegen op 120 meter ten noordoosten van het Kanaal Leuven-Dijle en ca 500 meter ten noorden van de Weissetterbeek. Het projectgebied ligt ten zuidwesten van een heuvelrug. Het reliëf van het projectgebied stijgt van ca. 14,4 m TAW in het noordwesten naar ca. 14,9 m TAW in het zuidoosten. Het gebied is duidelijk hoger gelegen dan de omliggende percelen. Vermoedelijk werd het in het verleden opgehoogd. Dit hangt mogelijk samen met het graven van het kanaal of de grondwerken die te zien zijn op de luchtfoto van 2008-2011. Door de nabijheid van een natuurlijke waterloop is de aanwezigheid van een steentijdsite niet uitgesloten.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied, minstens sinds de 2de helft van de 18de eeuw tot de eerste helft van de 20ste eeuw geen bebouwing aanwezig was. Tot het einde van de 20ste eeuw lagen er in het noordoosten, langs de Mechelsesteenweg, enkele kleinere gebouwen. Er kan gesproken worden van een lage densiteit aan bebouwing binnen het projectgebied. Wel werd in de jaren 2000 het projectgebied gebruikt als werfzone. De impact hiervan is onbekend. In 2019 werd er een parking aangelegd in het noordwesten en zuidoosten van het projectgebied.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel vier verschillende locaties in de directe omgeving. Al deze locaties dateren uit de

Eerste Wereldoorlog of het Interbellum. Ongeveer 420 m ten noorden van het projectgebied ligt een Duitse gevechtswaard uit de Eerste Wereldoorlog. 900 m ten noordwesten en noordoosten van het projectgebied ligt een Belgische gevechtswaard van dezelfde slag: de Aanval van over de Vaart, uitgevoerd op 12 september 1914. Ca. 750 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een Duitse commandopost uit de Eerste Wereldoorlog. 800 m ten zuidwesten van het projectgebied ligt een bunker van de KW-linie uit het Interbellum.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwste Tijd. Gezien de strategische locatie van de omgeving van het projectgebied tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog is de kans op het vinden van archeologische sporen uit deze periode hoog.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren en er bijkomende maatregelen nodig zijn. Dit wordt verder besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

BOGEMANS F. & VAN MOLLE M., *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, kaartblad 24 Aarschot*, Brussel, 2007.

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., VERBEELEN G., DIRIX E., PIL N. & SYS A., *Archeologienota Kampenhout – Sas*, Kortenaken, 2017.

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B. & BOUCKAERT K., *Archeologienota Kampenhout – Vekestraat-Mechelsesteenweg*, Kortenaken, 2021.

LAGA P., LOUWY S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001).

VAN EYCK B. & VERRIJCKT J., *Archeologienota Kampenhout – Vekestraat*, Beerse, 2021.

VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*, Gent, 2000.

WIJNEN J., PEPERMANS J., VAN BAAL M., BOUCKAERT K. & VERRIJCKT J., *Nota landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuven Kampenhout, Vekestraat*, Beerse, 2022.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. 'Inventaris Onroerend Erfgoed'. Geraadpleegd 17 januari 2017.
<https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.

'Ferrariskaarten'. In *Wikipedia*, 26 december 2019.
<https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

'Geopunt', z.d. <https://www.geopunt.be/>.

Geopunt Vlaanderen. 'Atlas der Buurtwegen'. Geraadpleegd 2 januari 2017.
<http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

'Villaretkaart'. In *Wikipedia*, 6 februari 2020.
<https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2022) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2021 (Geopunt, 2022)	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2021 (Geopunt, 2022)	8
Figuur 5: Bestaande toestand (opdrachtgever, 2022)	9
Figuur 6: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2022)	9
Figuur 7: Inplantingsplan (opdrachtgever, 2022)	10
Figuur 8: Funderingsplan (opdrachtgever, 2022)	11
Figuur 9: Snedes (opdrachtgever, 2022)	11
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (NW-ZO) (Geopunt, 2022)	12
Figuur 11: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2022)	13
Figuur 12: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2022)	13
Figuur 13: Aarschot aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2022)	14
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2022)	15
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2022)	16
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2022)	18
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2022)	19
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2022)	20
Figuur 19: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2022)	20
Figuur 20: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2022)	21
Figuur 21: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2022)	23
Figuur 22: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2022)	26
Figuur 23: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2022)	26
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2022)	27
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2022)	28
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2022)	28
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Topografische Kaart van 1904 (Cartesius, 2022)	29
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische Kaart van 1939 (Cartesius, 2022)	30
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2022)	30
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2005-2007 (Geopunt, 2022)	31
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2022)	31
Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2013-2015 (Geopunt, 2022)	32
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2018 (Geopunt, 2022)	32
Figuur 34: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2019 (Geopunt, 2022)	33
Figuur 35: Synthesepan: CAI locaties in overlay op de Villaretkaart (Geopunt, 2022)	35

7 PLANNENLIJST

KASA/22/04/05/1 - Digitale aanmaak	6
KASA/22/04/05/2 - Digitale aanmaak	6
KASA/22/04/05/3 - Digitale aanmaak	8
KASA/22/04/05/4 - Digitale aanmaak	9
KASA/22/04/05/5 - Digitale aanmaak	13
KASA/22/04/05/6 - Digitale aanmaak	13
KASA/22/04/05/7 - Digitale aanmaak	14
KASA/22/04/05/8 - Digitale aanmaak	15
KASA/22/04/05/9 - Digitale aanmaak	16
KASA/22/04/05/10 - Digitale aanmaak	18
KASA/22/04/05/11 - Digitale aanmaak	19
KASA/22/04/05/12 - Digitale aanmaak	20
KASA/22/04/05/13 - Digitale aanmaak	20
KASA/22/04/05/14 - Digitale aanmaak	21
KASA/22/04/05/15 - Digitale aanmaak	23
KASA/22/04/05/16 - Digitale aanmaak	26
KASA/22/04/05/17 - Digitale aanmaak	26
KASA/22/04/05/18 - Digitale aanmaak	27
KASA/22/04/05/19 - Digitale aanmaak	28
KASA/22/04/05/20 - Digitale aanmaak	28
KASA/22/04/05/21 - Digitale aanmaak	29
KASA/22/04/05/22 - Digitale aanmaak	30
KASA/22/04/05/23 - Digitale aanmaak	30
KASA/22/04/05/24 - Digitale aanmaak	31
KASA/22/04/05/25 - Digitale aanmaak	31
KASA/22/04/05/26 - Digitale aanmaak	32
KASA/22/04/05/27 - Digitale aanmaak	32
KASA/22/04/05/28 - Digitale aanmaak	33
KASA/22/04/05/29 - Digitale aanmaak	35